

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της XXX

**για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων
κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των
άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης**

ΣΧΕΔΙΟ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων¹, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β),

Αφού ζήτησε τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Μετά την έκδοση των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2022², οι ορισμοί και τα άρθρα που αφορούν τις περιφερειακές ενισχύσεις στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής³ θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέπεια μεταξύ των διαφορετικών δεσμών κανόνων που επιδιώκουν τους ίδιους στόχους. Το πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου ΙΙΙ τμήμα 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να ληφθούν υπόψη, αφενός, οι αλλαγές στην αγορά και, αφετέρου, οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας⁴ και του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα⁵. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την αποτροπή και την αναχαίτιση της μείωσης του πληθυσμού θα πρέπει να επεκταθούν και στις αραιοκατοικημένες περιοχές, προκειμένου να διευκολυνθεί η καλύτερη στήριξη των περιοχών που αντιμετωπίζουν δημογραφικές προκλήσεις. Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για τα ενισχυόμενα έργα κάτω των

¹ ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1.

² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα», C(2021) 2594 (ΕΕ C 153 της 29.4.2021, σ. 1).

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» [COM(2019) 640 final].

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

50 εκατ. EUR τα οποία υλοποιούνται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (στο εξής: MME), τα όρια κοινοποίησης θα πρέπει να προσαρμοστούν αναλόγως και να αποσαφηνιστούν.

- (2) Οι ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση υποδομών δοκιμών και πειραματισμού αντιμετωπίζουν κυρίως τις ανεπάρκειες της αγοράς που απορρέουν από ατελή και ασύμμετρη πληροφόρηση ή από δυσκολίες συντονισμού. Σε αντίθεση με τις ερευνητικές υποδομές, οι υποδομές δοκιμών και πειραματισμού χρησιμοποιούνται κυρίως για οικονομικές δραστηριότητες και, ειδικότερα, για την παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις. Η κατασκευή ή η αναβάθμιση υποδομών δοκιμών και πειραματισμού αιχμής ενέχει υψηλό αρχικό επενδυτικό κόστος, γεγονός που σε συνδυασμό με την επισφαλή πελατειακή βάση μπορεί να δυσχεράνει την πρόσβαση σε ιδιωτική χρηματοδότηση. Η πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδοτούμενες υποδομές δοκιμών και πειραματισμού πρέπει να παρέχεται με διαφάνεια, άνευ διακρίσεων και υπό όρους της αγοράς σε πολλαπλούς χρήστες. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση των χρηστών σε υποδομές δοκιμών και πειραματισμού, τα τέλη χρήστη μπορούν να μειωθούν σύμφωνα με άλλες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ή του κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας⁶. Εάν δεν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, το μέτρο μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση για τους χρήστες της υποδομής. Στις περιπτώσεις αυτές, οι ενισχύσεις προς τους χρήστες ή για την κατασκευή ή την αναβάθμιση απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης μόνο αν η ενίσχυση προς τους χρήστες χορηγείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Επιτρέπεται, επίσης, η ιδιοκτησία και διαχείριση μιας δεδομένης υποδομής δοκιμών και πειραματισμού από περισσότερα μέρη, ενώ οι δημόσιοι φορείς και επιχειρήσεις μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν από κοινού την υποδομή αυτή. Οι υποδομές δοκιμών και πειραματισμού είναι επίσης γνωστές ως τεχνολογικές υποδομές.
- (3) Οι ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας στοχεύουν στην αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς που συνδέονται με προβλήματα συντονισμού, τα οποία παρεμποδίζουν την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών ή περιορίζουν τις αλληλεπιδράσεις και τη ροή των γνώσεων εντός των σχηματισμών αυτών. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν είτε να στηρίζουν τις επενδύσεις σε ανοικτές και κοινές υποδομές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας είτε να στηρίζουν τη λειτουργία των σχηματισμών αυτών, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας, της δημιουργίας δικτύων και της μάθησης. Ωστόσο, ενισχύσεις λειτουργίας για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας θα πρέπει να χορηγούνται μόνο σε προσωρινή βάση και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας ή η συμμετοχή στις δραστηριότητες συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, η πρόσβαση μπορεί να παρέχεται σε μειωμένες τιμές σύμφωνα με άλλες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ή του κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας⁷. Ανάλογα με τους ειδικούς επιδιωκόμενους στόχους ή τις παρεχόμενες δραστηριότητες και λειτουργίες, οι κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας [συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών κόμβων ψηφιακής καινοτομίας που

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1).

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1).

χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του υπό κεντρική διαχείριση προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸], σκοπός των οποίων είναι να ενθαρρύνουν την ευρεία υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η νεφούπολογιστική, η υπολογιστική παρυφών και υψηλών επιδόσεων και η κυβερνοασφάλεια, από τη βιομηχανία (ιδίως από τις ΜΜΕ) και τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, μπορεί να θεωρηθούν, αυτοί καθαυτούς, συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού.

- (4) Οι ενισχύσεις για δραστηριότητες καινοτομίας στοχεύουν κυρίως σε ανεπάρκειες της αγοράς συνδεδεμένες με θετικές εξωτερικές επιρροές (διάχυση γνώσεων), προβλήματα συντονισμού και, σε μικρότερο βαθμό, ασύμμετρη πληροφόρηση. Όσον αφορά τις ΜΜΕ, τέτοιες ενισχύσεις καινοτομίας μπορεί να χορηγούνται για την απόκτηση, επικύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων, για την απόσπαση προσωπικού υψηλής ειδίκευσης και για τη λήψη συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών στον τομέα της καινοτομίας, π.χ. υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.
- (5) Ενόψει της έκδοσης αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για την περίοδο από το 2022 και μετά, οι ορισμοί και τα άρθρα που αφορούν την πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές, προκειμένου να εξασφαλιστεί συνέπεια. Οι ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση αντιμετωπίζουν την ανεπάρκεια της αγοράς που εμποδίζει τις ΜΜΕ να προσελκύουν τη χρηματοδότηση που έχουν ανάγκη για να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό τους: οι ΜΜΕ, ιδιαίτερα στα αρχικά στάδια της πορείας τους, συχνά δεν είναι σε θέση να αποδείξουν την πιστοληπτική τους ικανότητα στους επενδυτές. Η αξιολόγηση⁹ των σχετικών κανόνων που διεξήχθη το 2019 και το 2020 επιβεβαίωσε ότι η εν λόγω ανεπάρκεια της αγοράς εξακολουθεί να υφίσταται, κατάσταση που ενδέχεται να επιδεινωθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Για να διευκολυνθεί περαιτέρω η παροχή των εν λόγω ενισχύσεων και να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη σαφήνεια, αναθεωρήθηκε η δομή των διατάξεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου.
- (6) Ενόψει της έκδοσης αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, του περιβάλλοντος και της ενέργειας για την περίοδο από το 2022 και μετά, οι ορισμοί και τα άρθρα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 που αφορούν τις ενισχύσεις στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος, και της ενέργειας θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέπεια

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

⁹ Commission Staff Working Document on the Fitness Check of the 2012 State aid modernisation package, railways guidelines and short-term export credit insurance (Εγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο καταλληλότητας της δέσμης μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις του 2012, των κατευθυντήριων γραμμών για τους σιδηροδρόμους και της βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων) [SWD(2020) 257 final].

μεταξύ των διαφορετικών δεσμών κανόνων που επιδιώκουν τους ίδιους στόχους. Το πεδίο εφαρμογής του τμήματος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να ληφθούν υπόψη, αφενός, οι αλλαγές στην αγορά και, αφετέρου οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας και του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που θεσπίστηκαν το 2021 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014¹⁰.

- (7) Οι επενδυτικές ενισχύσεις που αποσκοπούν στη στήριξη της αγοράς ή της χρηματοδοτικής μίσθωσης οχημάτων μηδενικών εκπομπών ή καθαρών οχημάτων ή της μετασκευής οχημάτων, η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως οχημάτων μηδενικών εκπομπών ή καθαρών οχημάτων, συμβάλλουν στη μετάβαση προς την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών και στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, κυρίως όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον τομέα των μεταφορών. Με βάση την πείρα που απέκτησε η Επιτροπή όσον αφορά τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης για τη στήριξη της καθαρής κινητικότητας, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν ειδικές προϋποθέσεις συμβατότητας ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναλογικές και δεν στρεβλώνουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό μειώνοντας τη ζήτηση για καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις. [Το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης με ηλεκτρική ενέργεια και ανεφοδιασμού με υδρογόνο θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να καλύπτει και τις υποδομές ανεφοδιασμού που παρέχουν υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.] Επιπλέον, οι ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού θα πρέπει να διατίθενται και για υποδομές που δεν είναι δημοσίως προσβάσιμες.
- (8) Είναι σκόπιμο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 με τη θέσπιση προϋποθέσεων συμβατότητας σχετικά με τις ενισχύσεις για το υδρογόνο σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής για το υδρογόνο για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη¹¹ και για έργα αποθήκευσης. Οι προϋποθέσεις αυτές θα πρέπει να προστεθούν στις υφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τις ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι ενισχύσεις για την προώθηση του υδρογόνου θα πρέπει να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, μόνο στον βαθμό που παράγεται αποκλειστικά ανανεώσιμο υδρογόνο. Οι ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης μόνο στο μέτρο που οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι συνδεδεμένες.
- (9) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 σχετικά με τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να επεκταθούν ώστε να καλύπτουν και τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας,

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1237 της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2021, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 270 της 29.7.2021, σ. 39).

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Στρατηγική για το υδρογόνο για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη» [COM(2020) 301 final].

σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹².

- (10) Είναι σκόπιμο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 με τη θέσπιση προϋποθέσεων συμβατότητας για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία και επαναφορά της βιοποικιλότητας και τις λύσεις που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030¹³, του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα¹⁴ και της στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή¹⁵. Οι προϋποθέσεις αυτές θα πρέπει να προστεθούν στις υφιστάμενες διατάξεις σχετικά με τις ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων. Οι επενδυτικές ενισχύσεις στις εν λόγω περιοχές θα πρέπει, συνεπώς, να θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες για την καταπολέμηση της ρύπανσης πρέπει να καταλογίζονται στους ρυπαίνοντες που τις προκαλούν.
- (11) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων θα πρέπει να προσαρμοστούν και να επεκταθούν, ώστε να αντιμετωπιστούν οι εξελίξεις στην αγορά και, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία¹⁶, να αποτυπωθεί η στροφή προς μέτρα που αποσκοπούν στην προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και στη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία.
- (12) Είναι αναγκαίο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 με τη θέσπιση προϋποθέσεων συμβατότητας για τις ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών. Οι περιβαλλοντικοί φόροι ή οι εισφορές εξομοιούμενες προς φόρους επιβάλλονται προκειμένου να αυξηθεί το κόστος των συμπεριφορών που είναι επιβλαβείς για το περιβάλλον, αποθαρρύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις εν λόγω συμπεριφορές και αυξάνοντας το επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας. Μολονότι οι μειώσεις περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην επίτευξη του στόχου αυτού, η εν λόγω προσέγγιση δύναται παρ' όλα αυτά να απαιτείται σε περιπτώσεις στις οποίες οι δικαιούχοι θα περιέρχονταν διαφορετικά σε

¹² Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» [COM(2020) 380 final].

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή - η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» [COM(2021) 82 final].

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη» [COM(2020) 98 final].

δυσμενή ανταγωνιστική θέση, γεγονός που δεν θα καθιστούσε εξαρχής εφικτή την επιβολή του περιβαλλοντικού φόρου ή της εξομοιούμενης προς φόρο εισφοράς.

- (13) Όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις για συστήματα τηλεθέρμανσης, οι προϋποθέσεις συμβατότητας που προβλέπονται στο άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 σχετικά με τη στήριξη επενδύσεων σε συστήματα τηλεθέρμανσης που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα, ιδίως στο φυσικό αέριο, καθώς και επενδύσεων ή αναβαθμίσεων δικτύων διανομής, θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να ληφθούν υπόψη οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας και του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα, και ιδίως το Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη»¹⁷.
- (14) Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να τυγχάνει απαλλαγής κατά κατηγορία η στήριξη για επενδύσεις που δεν βρίσκονται σε «ενισχυόμενες περιοχές». Επιπλέον, οι προϋποθέσεις συμβατότητας του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 όσον αφορά τη στήριξη των επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές, για το φυσικό αέριο, θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να ληφθούν υπόψη οι στόχοι της Πράσινης Συμφωνίας και να διασφαλιστεί η αναγκαία συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050.
- (15) Δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων της χρηματοδότησης έργων στον τομέα της άμυνας και των κανόνων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, όπου καθορίζονται μέγιστα ποσοστά χρηματοδότησης ώστε να μην περιορίζεται η συνολική δημόσια χρηματοδότηση, αλλά να προσελκύεται η συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη, το άρθρο 8 θα πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να επιτρέπονται συνδυασμοί ενωσιακής χρηματοδότησης υπό κεντρική διαχείριση και κρατικών ενισχύσεων που καλύπτουν έως και τις συνολικές δαπάνες του έργου.
- (16) Επομένως, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,
- ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:**

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 τροποποιείται ως εξής:

- 1) το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:
- α) στο σημείο 18), τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:
- «α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου μετοχικού της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επενδυτικό Σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη”– Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας» [COM(2020) 21 final].

ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* και ο όρος “μετοχικό κεφάλαιο” περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος “εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας” παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/EE.

---

* Οδηγία 2013/34/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).»·

β) το σημείο 20) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«20) “προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης”: το ανώτατο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για ένα μεγάλο επενδυτικό έργο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης = $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$

όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, εκτός της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ· Α είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών που ισούται με 50 εκατ. EUR· Β είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 50 εκατ. EUR και 100 εκατ. EUR και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 100 εκατ. EUR·»·

γ) το σημείο 27) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«27) “ενισχυόμενες περιοχές”: οι περιοχές που προσδιορίζονται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκριθεί κατ’ εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης και ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης·»·

δ) το σημείο 32) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«32) “καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων”: η καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, μετά την αφαίρεση από τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν τυχόν απωλειών θέσεων εργασίας κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου. Ο αριθμός των ατόμων πλήρους, μερικής και εποχιακής απασχόλησης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με τα κλάσματα των ετήσιων μονάδων εργασίας·»·

ε) το σημείο 34) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«34) “ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός”: οποιοσδήποτε χρηματοπιστωτικός οργανισμός, ανεξάρτητα από τη μορφή και το καθεστώς ιδιοκτησίας του, συμπεριλαμβανομένων ταμείων χαρτοφυλακίου, ιδιωτικών επενδυτικών ταμείων, δημόσιων επενδυτικών ταμείων, τραπεζών, οργανισμών μικροχρηματοδότησης και εταιρειών εγγυήσεων·»·

στ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 39α):

«39α) “τήρηση ίσων αποστάσεων”: συναλλαγή υπό συνθήκες στις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων»·

ζ) το σημείο 40) απαλείφεται·

η) το σημείο 42) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«42) “περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας”: ενισχύσεις που στοχεύουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης, στις οποίες περιλαμβάνονται κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης που σχετίζονται με επένδυση η οποία έλαβε επενδυτική ενίσχυση»·

θ) το σημείο 43) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«43) “τομέας του χάλυβα”: η παραγωγή ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα:

α) χυτοσίδηρος και σιδηροκράματα:

χυτοσίδηρος για την παραγωγή χάλυβα, για χυτήρια και άλλους ακατέργαστους χυτοσιδήρους, χυτοσίδηρος spiegel και ανθρακούχο σιδηρομαγγάνιο, μη συμπεριλαμβανομένων των άλλων σιδηροκραμάτων·

β) ακατέργαστα και ημικατεργασμένα προϊόντα σιδήρου, συνήθους ή ειδικού χάλυβα:

ρευστός χάλυβας χυτευμένος ή μη σε πλινθώματα, συμπεριλαμβανομένων και των πλινθωμάτων που προορίζονται για σφυρηλάτηση ημικατεργασμένων προϊόντων: κορμοί, πρίσματα, πλατέα, πλατίνες· ρόλοι θερμής έλασης, με εξαίρεση την παραγωγή ρευστού χάλυβα για χύτευση από μικρά και μεσαίου μεγέθους χυτήρια·

γ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν θερμώ από σίδηρο και από συνήθη ή ειδικό χάλυβα:

σιδηροτροχιές, στρωτήρες, πλάκες έδρασης, αμφιδέτες, δοκοί, βαρείς μορφοσίδηροι και ράβδοι 80 mm και άνω, πάσσαλοι πεπλατυσμένοι, ράβδοι και μορφοσίδηροι κάτω των 80 mm και πλατέα κάτω των 150 mm, χονδρόσυρμα, προϊόντα στρογγυλής ή τετραγώνου τομής για σωλήνες, φύλλα και ταινίες ελασματοποιηθέντα εν θερμώ (συμπεριλαμβανομένων και των ταινιών για σωλήνες και των ρολών που θεωρούνται ως τελικά προϊόντα), λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν θερμώ (με ή χωρίς επένδυση), πλάκες και λαμαρίνες πάχους 3 mm και άνω, μεγάλα πλατέα 150 mm και άνω, με εξαίρεση τα προϊόντα συρματοποίησης, οι ολκομετρημένες ράβδοι και τα χυτεύματα σιδήρου·

δ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν ψυχρώ:

λευκοσίδηρος, λαμαρίνες επιμολυβδωμένες, λαμαρίνες για επίστρωση, επιψευδαργυρωμένες λαμαρίνες, άλλες επιστρωμένες λαμαρίνες, λαμαρίνες ψυχρής έλασης, λαμαρίνες μαγνητικές, ταινίες προοριζόμενες για την παραγωγή λευκοσιδήρου, λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν ψυχρώ, σε ρόλους και φύλλα·

ε) σωλήνες:

όλοι οι άνευ ραφής χαλύβδινοι σωλήνες, συγκολλητοί χαλύβδινοι σωλήνες με διάμετρο πάνω από 406,4 mm·»·

ι) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 43α):

«43α) “λιγνίτης”: χαμηλής ποιότητας “Γ” ή ορθο-λιγνίτης και χαμηλής ποιότητας “Β” ή μετα-λιγνίτης, όπως ορίζονται από το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη.»

ια) το σημείο 44) απαλείφεται·

ιβ) το σημείο 45) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«45) “τομέας μεταφορών”: η μεταφορά επιβατών με αεροσκάφος, με θαλάσσια, οδική, σιδηροδρομική και εσωτερική πλωτή μεταφορά ή οι υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτου· ειδικότερα ως “τομέας μεταφορών” νοούνται οι ακόλουθες δραστηριότητες κατά την έννοια της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων (NACE αναθ. 2), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*:

α) NACE 49: Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών, εξαιρουμένων των τάξεων NACE 49.32 Εκμετάλλευση ταξί, 49.39 Λειτουργία τελεφερίκ, αναβατωρίων για σκιέρ και αναβατωρίων με καλώδια εάν δεν αποτελούν τμήμα των αστικών ή προαστιακών συστημάτων μετάβασης, 49.42 Υπηρεσίες μετακόμισης, 49.5 Μεταφορές μέσω αγωγών·

β) NACE 50: Πλωτές μεταφορές·

γ) NACE 51: Αεροπορικές μεταφορές, εξαιρουμένης της τάξης NACE 51.22 Διαστημικές μεταφορές·

---

* Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).»

ιγ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 47α):

«47α) “ολοκλήρωση της επένδυσης”: η στιγμή κατά την οποία η επένδυση θεωρείται ολοκληρωθείσα από τις εθνικές αρχές ή τρία έτη μετά την έναρξη των εργασιών, ανάλογα με το ποιο γεγονός προηγείται.»

ιδ) τα σημεία 49) έως 51) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«49) “αρχική επένδυση”:

α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- τη δημιουργία νέας εγκατάστασης·
- την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης·
- τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση· ή
- θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση·

ή

- β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται αρχική επένδυση.

Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

50) “ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα”: δραστηριότητα που υπάγεται στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων (NACE αναθ. 2) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006.

51) “αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα”:

- α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με ένα ή αμφότερα από τα ακόλουθα:
- τη δημιουργία νέας εγκατάστασης·
  - τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρόμοια με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση·
- β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί, εφόσον η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με χρήση των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων δεν είναι η ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα με εκείνη που ασκείτο στην εγκατάσταση πριν από την απόκτηση.

Η απλή απόκτηση των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα.»

ιε) τα σημεία 72) και 73) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«72) “ανεξάρτητος ιδιώτης επενδυτής”: επενδυτής που είναι ιδιώτης και ανεξάρτητος, όπως ορίζεται στο παρόν σημείο. Οι “ιδιώτες” επενδυτές περιλαμβάνουν συνήθως τράπεζες που επενδύουν με δική τους ευθύνη και από ίδιους πόρους, ιδιωτικές δωρεές και ιδρύματα, οικογενειακές επιχειρήσεις και επιχειρηματικούς αγγέλους, εταιρικούς επενδυτές, ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία, ιδιώτες και ακαδημαϊκά ιδρύματα. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ένας διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός στον οποίο ένα κράτος μέλος είναι μέτοχος ή ένας χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε κράτος μέλος με αποστολή την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής, καθώς και νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας δεν θα θεωρούνται ιδιώτες επενδυτές για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού. Με τον όρο “ανεξάρτητος” νοείται ότι ο ιδιώτης επενδυτής δεν είναι μέτοχος της επιλέξιμης επιχείρησης στην οποία επενδύει. Κατά τη δημιουργία νέας εταιρείας, θεωρείται ότι οι ιδιώτες επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυτών, είναι ανεξάρτητοι από αυτήν·

73) “φυσικό πρόσωπο”: για τους σκοπούς των άρθρων 21α και 23, κάθε πρόσωπο εκτός νομικής οντότητας που δεν αποτελεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·

ιστ) το σημείο 79) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«79) “εντεταλμένη οντότητα”: η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ένας διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός στον οποίο ένα κράτος μέλος είναι μέτοχος ή ένας χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε κράτος μέλος με αποστολή την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής, ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με αποστολή

δημόσιας υπηρεσίας. Η εντεταλμένη οντότητα μπορεί να επιλέγεται ή να ορίζεται απευθείας σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* ή σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 4 στοιχείο β) σημείο iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** ή το άρθρο 59 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου***, κατά περίπτωση.

---

* Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

*** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).»

ιζ) το σημείο 80) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«80) “καινοτόμος επιχείρηση”: κάθε επιχείρηση που πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο προβλεπτό μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας·
- β) οι οικείες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10 % του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή·
- γ) της απονεμήθηκε πρόσφατα το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας του προγράμματος «Ορίζων 2020» για την περίοδο 2018-2020 που εγκρίθηκε με την εκτελεστική απόφαση C(2017)7124 της Επιτροπής* ή σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 23) και το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**, ή πραγματοποιήθηκε σε αυτήν πρόσφατα επένδυση από το Ταμείο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας, όπως επένδυση στο πλαίσιο του μέσου Accelerator, όπως αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

---

* Commission Implementing Decision C(2017)7124 of 27.10.2017 on the adoption of the work programme for 2018-2020 within the framework of the Specific Programme Implementing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and on the financing of the work programme for 2018

[Εκτελεστική απόφαση C(2017)7124 της Επιτροπής, της 27.10.2017, για την έγκριση του προγράμματος εργασίας για την περίοδο 2018-2020 στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του προγράμματος Ορίζων 2020 – Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020), και για τη χρηματοδότηση του προγράμματος εργασίας για το 2018].

** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας “Ορίζων Ευρώπη”, τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).»

ιη) το σημείο 81) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«81) “εναλλακτική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης”: ένας πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 22) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, όπου το 50 % τουλάχιστον των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση εκδίδονται από ΜΜΕ·

---

* Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).»

ιθ) τα σημεία 85) και 86) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«85) “βιομηχανική έρευνα”: η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί είτε στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών είτε στη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, σε οποιονδήποτε τομέα, τεχνολογία, βιομηχανία ή κλάδο (συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ψηφιακών βιομηχανιών και τεχνολογιών, όπως η υπερυπολογιστική, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών, η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοασφάλεια, τα μαζικά δεδομένα και οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους).

Η βιομηχανική έρευνα περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών·

86) “πειραματική ανάπτυξη”: η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφισταμένων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών, σε οποιονδήποτε τομέα, τεχνολογία, βιομηχανία ή κλάδο (περιλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ψηφιακών βιομηχανιών και τεχνολογιών, όπως π.χ. η υπερυπολογιστική, οι κβαντικές τεχνολογίες, οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών, η τεχνητή νοημοσύνη, η κυβερνοασφάλεια, τα μαζικά δεδομένα και οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους ή υπολογιστικής παρυφών). Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί

ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθειες ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.»

κ) το σημείο 89) απαλείφεται·

κα) το σημείο 92) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«92) “συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας”: δομές ή οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να προωθήσουν την καινοτόμο δραστηριότητα και νέους τρόπους συνεργασίας, όπως π.χ. με ψηφιακά μέσα, μέσα από την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και τεχνογνωσίας και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσης, τη δημιουργία δικτύων, τη διάχυση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού.»

κβ) τα σημεία 94) έως 97) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«94) “συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας”: συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή και εκπαίδευση στους τομείς της μεταφοράς γνώσης, της αγοράς, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων περιουσιακών στοιχείων ή της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν, καθώς και παροχή συμβουλών, συνδρομή ή εκπαίδευση στην εισαγωγή ή χρήση καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων (συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών τεχνολογιών και λύσεων)·

95) “υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας”: η παροχή χώρων γραφείων, τραπεζών δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, εργαστηρίων, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης ή άλλων συναφών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας, με σκοπό την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών ή τεχνολογικά προηγμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων (μεταξύ άλλων, ψηφιακών τεχνολογιών και λύσεων)·

96) “οργανωτική καινοτομία”: η εφαρμογή νέας οργανωτικής μεθόδου στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις μιας επιχείρησης, για παράδειγμα με τη χρήση νέων ή καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών. Από τον παρόντα ορισμό εξαιρούνται οι αλλαγές που βασίζονται σε οργανωτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται ήδη στην επιχείρηση, οι αλλαγές στη στρατηγική διαχείρισης, οι συγχωνεύσεις και εξαγορές, η παύση χρήσης μιας διεργασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·

97) “διαδικαστική καινοτομία”: η εφαρμογή νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής, περιλαμβανομένων σημαντικών αλλαγών σε τεχνικές, εξοπλισμό ή λογισμικό, για παράδειγμα με τη χρήση νέων ή καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών. Από τον παρόντα ορισμό εξαιρούνται οι ελάχιστονες αλλαγές ή βελτιώσεις, η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή της ικανότητας παροχής υπηρεσιών μέσω της προσθήκης μεταποιητικών ή εφοδιαστικών συστημάτων που είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται ήδη, η παύση χρήσης μιας διεργασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, ή κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές, καθώς και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων»·

κγ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 98α):

«98α) “υποδομές δοκιμών και πειραματισμού”: οι εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός, οι δυνατότητες και οι συναφείς υπηρεσίες υποστήριξης που απαιτούνται για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την αναβάθμιση τεχνολογίας με σκοπό τη μετάβαση, μέσω δραστηριοτήτων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης, από την επικύρωση στο εργαστήριο σε μια επικύρωση αντιπροσωπευτική του επιχειρησιακού περιβάλλοντος· χρήστες των εν λόγω εγκαταστάσεων, εξοπλισμού, δυνατοτήτων και υπηρεσιών είναι κατά κύριο λόγο παράγοντες της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, που αναζητούν υποστήριξη για την ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών και υπηρεσιών, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές διατάξεις και με τις απαιτήσεις όσον αφορά τη σκοπιμότητα*. Οι υποδομές δοκιμών και πειραματισμού είναι ενίοτε γνωστές και ως τεχνολογικές υποδομές·

---

* Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, “Technology Infrastructures” (Τεχνολογικές υποδομές), SWD(2019) 158 final, 8.4.2019.»·

κδ) το σημείο 101) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«101) “προστασία του περιβάλλοντος”: κάθε δράση που αποσκοπεί στην αποκατάσταση ή την πρόληψη ζημιών στο φυσικό περιβάλλον ή τους φυσικούς πόρους από ανθρώπινες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και του μετριασμού της, στη μείωση του κινδύνου τέτοιων ζημιών ή στην πιο αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και άλλων τεχνικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου»·

κε) τα σημεία 102α), 102β) και 102γ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«102α) “υποδομή επαναφόρτισης”: σταθερή ή κινητή εγκατάσταση για τον εφοδιασμό οχημάτων με ηλεκτρική ενέργεια για μεταφορικούς σκοπούς·

102β) “υποδομή ανεφοδιασμού”: σταθερή ή κινητή εγκατάσταση για τον εφοδιασμό οχημάτων με υδρογόνο για μεταφορικούς σκοπούς·

102γ) “ανανεώσιμο υδρογόνο”: υδρογόνο που παράγεται με τη χρήση μόνο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σύμφωνα με [αναφορά στην κατ’ εξουσιοδότηση πράξη της ΓΔ ENER σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας RED II]·»·

κστ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 102δ) έως 102η):

«102δ) “ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές”: η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας 2018/2001/ΕΕ*·

* Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).»

102ε) “υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών”: υδρογόνο ορυκτών καυσίμων με δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα ή υδρογόνο που βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια, όταν το εν λόγω υδρογόνο επιτυγχάνει μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής τουλάχιστον κατά [73,4 %] [με αποτέλεσμα εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής κάτω από 3 tCO₂eq/tH₂] σε σχέση με την τιμή [94 g CO₂e/MJ (2,256 tCO₂eq/tH₂)] για συγκριτικό ορυκτό καύσιμο. Η περιεκτικότητα σε άνθρακα του υδρογόνου που βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια καθορίζεται από την περιθωριακή μονάδα ηλεκτροπαραγωγής στη ζώνη προσφοράς στην οποία βρίσκεται η ηλεκτρολυτική κυψέλη κατά τις περιόδους εκκαθάρισης ανισορροπιών όταν η ηλεκτρολυτική κυψέλη καταναλώνει ηλεκτρική ενέργεια από το δίκτυο·

102στ) “καθαρό όχημα”:

- α) καθαρό όχημα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) στοιχείο α) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*·
- β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, βαρύ επαγγελματικό όχημα χαμηλών εκπομπών όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 12) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**·
- γ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, καθαρό όχημα όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 4) στοιχείο β) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ και το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242·
- δ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας για επιβατικές μεταφορές, το οποίο διαθέτει υβριδικό κινητήρα ή κινητήρα διπλού καυσίμου που παράγει για την κανονική λειτουργία του, σε ποσοστό τουλάχιστον 50 %, την ενέργειά του από καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής) ή ισχύ από ρευματοδότη·
- ε) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας για εμπορευματικές μεταφορές με άμεσες εκπομπές CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής) ανά τονοχιλιόμετρο (g CO₂/tkm), υπολογιζόμενες (ή εκτιμώμενες σε περίπτωση νέων σκαφών) με χρήση του λειτουργικού δείκτη ενεργειακής απόδοσης (EEOI) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού, οι οποίες είναι κατά 50 % χαμηλότερες από τη μέση τιμή αναφοράς για τις εκπομπές CO₂ που ορίζεται για τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα (επιμέρους ομάδα οχημάτων 5-LH) σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242·
- στ) θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για λιμενικές εργασίες ή επικουρικές δραστηριότητες με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής)·
- ζ) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές, για λιμενικές εργασίες ή για επικουρικές δραστηριότητες, το οποίο διαθέτει υβριδικό κινητήρα ή κινητήρα διπλού καυσίμου που παράγει για την κανονική λειτουργία του στη θάλασσα και στους λιμένες, σε ποσοστό τουλάχιστον 25 %, την ενέργειά του από καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής) ή ισχύ από ρευματοδότη, ή το οποίο έχει επιτύχει τιμή EEDI κατά 10 % χαμηλότερη από τις απαιτήσεις για τον EEDI που ίσχυαν την 1η Απριλίου 2022 και το σκάφος μπορεί να λειτουργεί με καύσιμα μηδενικών άμεσων εκπομπών CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής) ή με καύσιμα από ανανεώσιμες πηγές·
- η) θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για εμπορευματικές μεταφορές το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την παροχή ακτοπλοϊκών υπηρεσιών και

υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων, σχεδιασμένων με σκοπό να καταστήσουν δυνατή τη στροφή των εμπορευματικών μεταφορών που πραγματοποιούνται επί του παρόντος οδικώς προς τις θαλάσσιες μεταφορές, με άμεσες εκπομπές CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής), υπολογιζόμενες με χρήση του EEDI, κατά 50 % χαμηλότερες από τη μέση τιμή αναφοράς εκπομπών CO₂ που ορίζεται για τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα (επιμέρους ομάδα οχημάτων 5-LH) σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1242.

- θ) τροχαίο υλικό το οποίο έχει μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ από τον αγωγό εξαγωγής, όταν λειτουργεί πάνω σε τροχιά με την αναγκαία υποδομή, και το οποίο χρησιμοποιεί συμβατικό κινητήρα, όταν δεν υπάρχει τέτοια υποδομή (διπλού συστήματος).

102ζ) “όχημα μηδενικών εκπομπών”:

- α) όχημα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 168/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*** με εκπομπές CO₂ από τον αγωγό εξαγωγής ίσες με 0 g CO₂e/km, υπολογιζόμενες σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 και στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού.
- β) όχημα της κατηγορίας M1, M2 ή N1 με μηδενικές εκπομπές CO₂ από τον αγωγό εξαγωγής, όπως καθορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1151 της Επιτροπής****.
- γ) βαρύ όχημα μηδενικών εκπομπών όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 5) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ.
- δ) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές ή εμπορευματικές μεταφορές με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής / καυσαερίων).
- ε) τροχαίο υλικό με μηδενικές άμεσες εκπομπές CO₂ (από τον αγωγό εξαγωγής).

102η) “όχημα”: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- α) οδικό όχημα της κατηγορίας M1, M2, N1, M3, N2, N3 ή L.
- β) σκάφος εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή θαλάσσιο και παράκτιο σκάφος για επιβατικές ή εμπορευματικές μεταφορές.
- γ) τροχαίο υλικό.

---

* Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση των καθαρών οχημάτων οδικών μεταφορών με σκοπό την υποστήριξη της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών (ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5).

** Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με τον καθορισμό προτύπων επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ των νέων βαρέων επαγγελματικών οχημάτων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 595/2009 και (ΕΕ) 2018/956 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 96/53/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 198 της 25.7.2019, σ. 202).

*** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 168/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2013, για την έγκριση και την εποπτεία της αγοράς δίκυκλων ή τρίκυκλων οχημάτων και τετράκυκλων (ΕΕ L 60 της 2.3.2013, σ. 52).

**** Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1151 της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2017, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκινήτων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 5 και Euro 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων (ΕΕ L 175 της 7.7.2017, σ. 1).»

κζ) το σημείο 103) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«103) “ενεργειακή απόδοση”: η ενεργειακή απόδοση όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*·

---

* Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).»·

κη) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 103στ):

«103στ) “εξοικονόμηση ενέργειας”: η εξοικονόμηση ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·»·

κθ) το σημείο 105) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«105) “ταμείο ενεργειακής απόδοσης” ή “TEA”: ειδικός επενδυτικός οργανισμός που έχει συσταθεί με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων σε έργα που αποβλέπουν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Τη διαχείριση των TEA αναλαμβάνει διαχειριστής ταμείων ενεργειακής απόδοσης·»·

λ) το σημείο 108) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«108) “συμπαγωγή” ή συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας ή “ΣΠΗΘ”: η συμπαγωγή όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 30) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·»·

λα) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 108β):

«108β) “πράσινη συμπαγωγή”: η συμπαγωγή που χρησιμοποιεί 100 % ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως εισροή για την παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού·»·

λβ) το σημείο 109) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«109) “ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές” ή “ανανεώσιμη ενέργεια”: η ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, καθώς και το μερίδιο, ως προς τη θερμογόνο ισχύ, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας· περιλαμβάνεται επίσης η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα μη συνδεδεμένα με τον μετρητή (behind-the-meter) συστήματα αποθήκευσης (που εγκαθίστανται από κοινού ή ως πρόσθετο στην εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), εξαιρουμένης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης·»·

λγ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 109α):

«109α) “κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας”: η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·»·

λδ) το σημείο 110) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«110) “ανανεώσιμες πηγές ενέργειας”: οι πηγές ανανεώσιμης ενέργειας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·»·

λε) τα σημεία 111), 112) και 113) απαλείφονται·

λστ) τα σημεία 114) και 115) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«114) “νέα και καινοτόμος τεχνολογία”: νέα και πρόσφατα εγκεκριμένη τεχνολογία σε σύγκριση με τη σύγχρονη τεχνολογία του κλάδου, η οποία ενέχει κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας και δεν αποτελεί βελτιστοποίηση ή κλιμάκωση υφιστάμενης τεχνολογίας·

115) “εξισορρόπηση”: η εξισορρόπηση όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*.

---

* Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54).»

λζ) προστίθεται το ακόλουθο σημείο 116α):

«116α) “συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης (Balance Responsible Party, BRP)”: το συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 14) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·»

λη) το σημείο 117) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«117) “βιομάζα”: η βιομάζα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 24) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·»

λθ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 117α) έως 117ε):

«117α) “προηγμένα βιοκαύσιμα”: βιοκαύσιμα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 34) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·

117β) “βιοκαύσιμα”: τα βιοκαύσιμα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 33) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·

117γ) “βιοαέρια”: τα βιοαέρια όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 28) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·

117δ) “βιορευστά”: τα βιορευστά όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 32) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·

117ε) “καύσιμα βιομάζας”: τα καύσιμα βιομάζας όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 27) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001·»

μ) το σημείο 119) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«119) “περιβαλλοντικός φόρος”: ο φόρος του οποίου η ειδική φορολογική βάση έχει σαφώς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στόχος του οποίου είναι η φορολόγηση ορισμένων δραστηριοτήτων, αγαθών ή υπηρεσιών, ώστε να μπορεί να περιλαμβάνεται το σχετικό περιβαλλοντικό κόστος στην τιμή τους ή ώστε οι παραγωγοί και οι καταναλωτές να προσανατολίζονται σε δραστηριότητες που σέβονται περισσότερο το περιβάλλον·»

μα) το σημείο 121) απαλείφεται·

μβ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 121α) έως 121δ):

«121α) “εξυγίανση”: δράσεις, όπως η απομάκρυνση ή αποτοξικοποίηση των επιμολυντών ή των πλεοναζουσών θρεπτικών ουσιών από το έδαφος και το νερό, οι οποίες αποσκοπούν στην εξάλειψη των πηγών υποβάθμισης·

121β) “αποκατάσταση”: δράσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ενός επιπέδου λειτουργίας του οικοσυστήματος σε υποβαθμισμένες ζώνες για την ανανέωση και τη συνεχή παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος·

121γ) “οικοσύστημα”: το οικοσύστημα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 13) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*·

121δ) “βιοποικιλότητα”: η βιοποικιλότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 15) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852·

* Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).»

μγ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 123α), 123β) και 123γ):

«123α) “ρύπος”: ο ρύπος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·

123β) “λύση που βασίζεται στη φύση”: δράση για την προστασία, τη βιώσιμη διαχείριση και την αποκατάσταση φυσικών ή τροποποιημένων οικοσυστημάτων, η οποία αντιμετωπίζει με αποτελεσματικό και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες τρόπο τις κοινωνικές προκλήσεις, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ευημερία του ανθρώπου και παρέχοντας οφέλη για τη βιοποικιλότητα·

123γ) “επαναφορά”: η διαδικασία υποβοήθησης της ανάκαμψης ενός οικοσυστήματος ως μέσου διατήρησης της βιοποικιλότητας και της ανθεκτικότητας του οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης ενός οικοσυστήματος και την ανασύσταση ή αποκατάσταση ενός οικοσυστήματος σε περίπτωση απώλειας της εν λόγω κατάστασης·»

μδ) το σημείο 124) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«124) “ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης”: αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 41) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·»

με) προστίθενται τα σημεία 124α) και 124β):

«124α) “τηλεθέρμανση” και/ή “τηλεψύξη”: η τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 19) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·

124β) “συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης”: αποτελούνται από τις εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας (μονάδες παραγωγής θέρμανσης/ψύξης), το δίκτυο αποθήκευσης και διανομής θέρμανσης/ψύξης (τόσο το “πρωτεύον” δίκτυο —ή δίκτυο μεταφοράς— όσο και το “δευτερεύον” δίκτυο αγωγών για την παροχή θέρμανσης στους καταναλωτές). Η αναφορά στην τηλεθέρμανση πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφορά σε συστήματα τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης, ανάλογα με το αν τα δίκτυα παρέχουν θέρμανση ή ψύξη από κοινού ή χωριστά·

---

* Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).»

μστ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 128α) έως 128η):

«128α) “αποδοτική χρήση των πόρων”: η μείωση της ποσότητας των απαιτούμενων εισροών για την παραγωγή μιας μονάδας εκροών ή η αντικατάσταση των πρωτογενών εισροών με δευτερογενείς εισροές·

128β) “απόβλητα”: τα απόβλητα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·

128γ) “επεξεργασία”: η επεξεργασία όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 14) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·

128δ) “ανάκτηση”: η ανάκτηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 15) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·

128ε) “διάθεση”: η διάθεση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 19) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·

128στ) “άλλα προϊόντα, υλικά ή ουσίες”: τα υποπροϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 5 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, τα υπολείμματα που προέρχονται από τη γεωργία και τη δασοκομία, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα και τα επιφανειακά ύδατα, τα ανόργανα άλατα, οι θρεπτικές ουσίες, τα υπολειμματικά αέρια από διαδικασίες παραγωγής και τα πλεονάζοντα προϊόντα, εξαρτήματα και υλικά·

128ζ) “πλεονάζοντα προϊόντα, εξαρτήματα και υλικά”: προϊόντα, εξαρτήματα ή υλικά που δεν είναι πλέον απαραίτητα ή χρήσιμα για τον κάτοχό τους αλλά είναι κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση·

128η) “χωριστή συλλογή”: η χωριστή συλλογή όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 11) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ·

---

*Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).»·

μζ) το σημείο 129) απαλείφεται·

μη) το σημείο 130) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«130) “ενεργειακή υποδομή”: κάθε υλικός εξοπλισμός ή εγκατάσταση που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδέει την Ένωση με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες και εμπίπτει στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) αναφορικά με την ηλεκτρική ενέργεια:

- i) συστήματα μεταφοράς και διανομής, όπου “μεταφορά”: η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διασυνδεδεμένου συστήματος υπερυψηλής και υψηλής τάσης με σκοπό την παροχή σε τελικούς πελάτες ή σε διανομείς, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας, και “διανομή”: η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω συστημάτων διανομής υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης με σκοπό την παράδοσή της σε πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας·
- ii) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων που αναφέρονται στο σημείο i), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου σε όλα τα επίπεδα τάσης και τους υποσταθμούς·
- iii) πλήρως ενσωματωμένα στοιχεία δικτύου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 51) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944*·
- iv) ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή συστήματα και δομικά στοιχεία που ενσωματώνουν τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), μέσω επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών, συστημάτων ελέγχου και τεχνολογιών αισθητήρων, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής, με στόχο ένα πιο αποδοτικό και ευφύες δίκτυο μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την αυξημένη δυναμικότητα ενσωμάτωσης νέων μορφών παραγωγής, αποθήκευσης και κατανάλωσης ενέργειας και τη διευκόλυνση νέων επιχειρηματικών μοντέλων και δομών αγοράς·
- v) υπεράκτια δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση των συστημάτων που αναφέρονται στο σημείο i), που έχει διπλή λειτουργικότητα: διασύνδεση και μεταφορά ή διανομή ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές, από τους υπεράκτιους χώρους παραγωγής σε δύο ή περισσότερες χώρες, καθώς και οποιουδήποτε υπεράκτιου

παρακείμενου εξοπλισμού ή εγκατάστασης που απαιτείται για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου, και των αναγκαίων υποσταθμών εάν διασφαλίζουν επίσης τη διαλειτουργικότητα των τεχνολογιών, μεταξύ άλλων τη συμβατότητα διεπαφών μεταξύ διαφόρων τεχνολογιών·

β) αναφορικά με το αέριο:

- i) αγωγοί μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, βιοαερίου και αερίων καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές που αποτελούν τμήματα ενός δικτύου, πλην των αγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιούνται στην ανάντη διανομή φυσικού αερίου·
- ii) υπόγειοι χώροι αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένοι με τους αγωγούς αερίου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο i)·
- iii) χώροι παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) ή συμπιεσμένου φυσικού αερίου (ΣΦΑ)·
- iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·
- v) ευφυή δίκτυα αερίου, δηλαδή οποιοσδήποτε από τους ακόλουθους εξοπλισμούς ή εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών (συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου ή του υδρογόνου) στο δίκτυο: ψηφιακά συστήματα και δομικά στοιχεία που ενσωματώνουν ΤΠΕ, συστήματα ελέγχου και τεχνολογίες αισθητήρων για να καταστούν δυνατά η διαδραστική και ευφυής παρακολούθηση, η μέτρηση, ο ποιοτικός έλεγχος και η διαχείριση της παραγωγής, της μεταφοράς, της διανομής και της κατανάλωσης αερίου εντός ενός δικτύου αερίου. Επιπλέον, τα ευφυή δίκτυα μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν εξοπλισμό που επιτρέπει αντίστροφες ροές από το επίπεδο διανομής στο επίπεδο μεταφοράς και τις σχετικές απαραίτητες αναβαθμίσεις στο υφιστάμενο δίκτυο·

γ) αναφορικά με το υδρογόνο:

- i) αγωγοί μεταφοράς για τη μεταφορά υδρογόνου, κυρίως υδρογόνο υψηλής πίεσης, καθώς και αγωγοί για την τοπική διανομή υδρογόνου, οι οποίοι παρέχουν πρόσβαση σε πολλαπλούς χρήστες του δικτύου, με διαφανή τρόπο και χωρίς διακρίσεις·
- ii) υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένες με τους αγωγούς υδρογόνου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο i)·
- iii) εγκαταστάσεις αποστολής, παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου υδρογόνου ή υδρογόνου ενσωματωμένου σε άλλες χημικές ουσίες με στόχο την έγχυση του υδρογόνου στο δίκτυο·
- iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος υδρογόνου ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·

- v) οποιοδήποτε από τα περιουσιακά στοιχεία που απαριθμούνται στα σημεία i), ii), iii) και iv) μπορεί να είναι νεόδητο στοιχείο ή στοιχείο που έχει μετατραπεί από φυσικό αέριο για το υδρογόνο, ή συνδυασμός των δύο. Τα περιουσιακά στοιχεία που απαριθμούνται στα σημεία i), ii), iii) και iv) και τα οποία υπόκεινται σε πρόσβαση τρίτων χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή·
- δ) αναφορικά με το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂):
- i) αγωγοί, πλην όσων αποτελούν τμήμα του ανάντη δικτύου αγωγών, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά CO₂ που προέρχεται από περισσότερες από μία πηγές, δηλαδή βιομηχανικές εγκαταστάσεις (συμπεριλαμβανομένων των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής) που παράγουν αέριο CO₂ από καύσεις ή άλλες χημικές αντιδράσεις στις οποίες συμμετέχουν ενώσεις που περιέχουν ορυκτό ή μη ορυκτό άνθρακα, με στόχο τη μόνιμη αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με την οδηγία 2009/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** ή με στόχο τη χρήση CO₂ ως υλικού τροφοδοσίας ή για τη βελτίωση των αποδόσεων των βιολογικών διαδικασιών·
  - ii) εγκαταστάσεις υγροποίησης και ενδιάμεσης αποθήκευσης CO₂ με στόχο τη μεταγενέστερη μεταφορά του. Εξαιρούνται οι υποδομές εντός γεωλογικού σχηματισμού που χρησιμοποιούνται για τη μόνιμη αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/31/EK και οι συναφείς επιφανειακές και εγχυτικές εγκαταστάσεις·
  - iii) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου.
- Τα περιουσιακά στοιχεία που απαριθμούνται στα σημεία i), ii) και iii) και τα οποία υπόκεινται σε πρόσβαση τρίτων χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή·
- ε) υποδομή που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ή διανομή θερμότητας/ατμού από πολλούς παραγωγούς ή χρήστες, με βάση τη χρήση θερμότητας μηδενικών ή χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ατμού ή υπολειπόμενης θερμότητας από βιομηχανικές εφαρμογές ή παραγωγικές διαδικασίες (απορριπτόμενη θερμότητα)·
- στ) έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στη νομοθεσία για τα ΔΕΔ-E [άρθρο 2 σημείο 4) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου***]·
- ζ) αναφορικά με άλλα είδη ενεργειακών υποδομών: άλλες κατηγορίες υποδομών που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τις κατηγορίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως στ) ανωτέρω. Αυτό αφορά ιδίως τις υποδομές που καθιστούν δυνατή τη φυσική ή ασύρματη σύνδεση παραγωγών (ή φορέων ενέργειας) ενέργειας μηδενικών ή χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και χρηστών από πολλαπλά σημεία πρόσβασης και εξόδου, και είναι ανοικτές στην πρόσβαση τρίτων που δεν ανήκουν στις επιχειρήσεις του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή των υποδομών·

Τα περιουσιακά στοιχεία που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως ζ) και κατασκευάζονται για έναν χρήστη ή για μικρή ομάδα εκ των προτέρων προσδιορισίμων χρηστών και προσαρμόζονται στις ανάγκες τους (“ειδικές υποδομές”) δεν χαρακτηρίζονται ως ενεργειακή υποδομή.

* Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

** Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114).

*** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές (ΕΕ L 115 της 24.4.2013, σ. 39).»

μθ) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 130α) και 130β):

«130α) “διαχειριστής συστήματος διανομής” (ΔΣΔ): ο διαχειριστής συστήματος διανομής όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 29) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·

130β) “διαχειριστής συστήματος μεταφοράς” (ΔΣΜ): ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 35) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·»

ν) το σημείο 131) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«131) “νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας”: περιλαμβάνει την οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, την οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**·

---

* Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94).

** Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2005 (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 36).»

να) προστίθενται τα ακόλουθα σημεία 131α) και 131β):

«131α) “δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα” ή “CCS”: ένα σύνολο τεχνολογιών με τις οποίες το CO₂ που εκπέμπεται από βιομηχανικές εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα ή βιομάζα, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, δεσμεύεται, μεταφέρεται σε τόπους αποθήκευσης και εγχύεται σε κατάλληλους υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς με σκοπό τη μόνιμη αποθήκευσή του·

131β) “δέσμευση και χρήση διοξειδίου του άνθρακα” ή “CCU”: ένα σύνολο τεχνολογιών με τις οποίες το CO₂ που εκπέμπεται από βιομηχανικές εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα ή βιομάζα, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, δεσμεύεται και μεταφέρεται σε χώρους κατανάλωσης CO₂·»

2) στο άρθρο 4, η παράγραφος 1 τροποποιείται ως εξής:

α) το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις: προκειμένου για επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες ύψους 100 εκατ. EUR και άνω, τα ποσά της ενίσχυσης ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο όπως ορίζονται κατωτέρω:

– σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 10 %: 7,5 εκατ. EUR·

- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 15 %: 11,25 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 20 %: 15 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 25 %: 18,75 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 30 %: 22,5 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 35 %: 26,25 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 40 %: 30 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 50 %: 37,5 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 60 %: 45 εκατ. EUR·
- σε περιπτώσεις μέγιστης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης 70 %: 52,5 εκατ. EUR·»·

β) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ι α):

«ι α) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές δοκιμών και πειραματισμού: 15 εκατ. EUR ανά υποδομή·»·

γ) τα στοιχεία ιθ) και ιθ α) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ιθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά: 20 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·

ιθ α) για τις ενισχύσεις για ειδικές υποδομές και αποθήκευση που αναφέρονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5: 20 εκατ. EUR ανά έργο·»·

δ) προστίθενται τα στοιχεία ιθ β) έως ιθ στ):

«ιθ β) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που αναφέρονται στο άρθρο 36α παράγραφοι 1 και 2: 20 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο και, στην περίπτωση καθεστώτων, μέσος ετήσιος προϋπολογισμός ύψους 150 εκατ. EUR·

ιθ γ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τις συνδυαστικές βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 3β και στο άρθρο 39 παράγραφος 2α: 30 εκατ. EUR ανά έργο·

ιθ δ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 38 παράγραφος 7: συνολική ονομαστική εκκρεμή χρηματοδότηση ύψους 30 εκατ. EUR ανά έργο·

ιθ ε) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια υπό μορφή χρηματοδοτικών μέσων: τα ποσά που ορίζονται στο άρθρο 39 παράγραφος 5·

ιθ στ) για τις ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους που αναφέρονται στο άρθρο 44α: 50 εκατ. EUR ανά καθεστώς ετησίως·»·

ε) το στοιχείο κβ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«κβ) για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως αναφέρονται στο άρθρο 42, και για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του ανανεώσιμου υδρογόνου σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας και για την προώθηση των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 43: 20 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο»·

στ) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο κβ α):

«κβ α) για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του ανανεώσιμου υδρογόνου σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας και για την προώθηση των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 43, και για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως αναφέρονται στο άρθρο 42: 250 εκατ. EUR ετησίως, λαμβανομένου υπόψη του συνδυασμένου προϋπολογισμού όλων των καθεστώτων που εμπίπτουν στο αντίστοιχο άρθρο»·

ζ) τα στοιχεία κγ) και κδ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«κγ) για τις ενισχύσεις για συστήματα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, όπως αναφέρονται στο άρθρο 46: 50 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο·

κδ) για τις ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές, όπως αναφέρονται στο άρθρο 48: 70 εκατ. EUR ανά επιχείρηση και ανά έργο»·

3) στο άρθρο 5 παράγραφος 2, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ζ α):

«ζ α) ενισχύσεις για ΜΜΕ υπό μορφή μειωμένων τελών πρόσβασης ή δωρεάν πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας και σε υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημεία 94) και 95) αντίστοιχα, που παρέχονται για παράδειγμα από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας βάσει καθεστώτος ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) το πλεονέκτημα που συνίσταται σε μειωμένα τέλη ή στην απόκτηση δωρεάν πρόσβασης είναι ποσοτικοποιήσιμο και αποδείξιμο·
- ii) οι πλήρεις ή μερικές εκπτώσεις τιμής για τις υπηρεσίες και οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι ΜΜΕ μπορούν να υποβάλλουν αίτηση, να επιλέγονται και να λαμβάνουν εκπτώσεις δημοσιοποιούνται (μέσω δικτυακών τόπων ή άλλων κατάλληλων μέσων) προτού ο πάροχος υπηρεσιών αρχίσει να παρέχει τις εκπτώσεις·
- iii) ο πάροχος υπηρεσιών τηρεί αρχεία των ποσών των ενισχύσεων που χορηγούνται σε κάθε ΜΜΕ υπό μορφή εκπτώσεων τιμής, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των ανώτατων ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφοι 3 και 4. Τα αρχεία αυτά φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η τελευταία ενίσχυση από τον πάροχο υπηρεσιών»·

4) το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) στην περίπτωση των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων: υλοποίηση ενός έργου το οποίο δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη περιοχή ή δεν θα ήταν επαρκώς κερδοφόρο

για τον δικαιούχο στη συγκεκριμένη περιοχή ή οπουδήποτε στον ΕΟΧ, εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση.»

β) στην παράγραφο 5, προστίθενται τα ακόλουθα στοιχεία ιγ) και ιδ):

«ιγ) ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας και την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, όταν το κόστος εξυγίανσης ή αποκατάστασης υπερβαίνει την υπεραξία της γης ή του ακινήτου και πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45·

ιδ) ενισχύσεις για την προστασία της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45.»

5) στο άρθρο 7, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο. Το ποσό των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζεται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 ή στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει μέσω ταμείου της Ένωσης που επιτρέπει τη χρήση αυτών των απλουστευμένων επιλογών κόστους και ότι η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τη σχετική διάταξη εξαιρέσης.

---

* Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).»

6) στο άρθρο 8, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας. Κατά παρέκκλιση, η συνολική δημόσια χρηματοδότηση για έργα που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας μπορεί να ανέλθει έως τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες του έργου, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού.»

7) στο άρθρο 9, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

- α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές·
- β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·
- γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 100 000 EUR ή, για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται η ενότητα 2α, για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης για την εν λόγω παραγωγή που υπερβαίνει τα 60 000 EUR και για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, εκτός εκείνων επί των οποίων εφαρμόζεται το τμήμα 2α, για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 30 000 EUR.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* ή στο άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**, κατά περίπτωση. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

Οι υποχρεώσεις δημοσίευσης που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο δεν ισχύουν για ενισχύσεις που χορηγούνται σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 20α, καθώς και σε έργα των επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ) και σε έργα τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) βάσει του άρθρου 19β.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).

** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1059 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο “Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία” (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 94).»·

- 8) το άρθρο 13 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 13

Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων

Η παρούσα ενότητα δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα του λιγνίτη και στον τομέα του άνθρακα·
- β) στις ενισχύσεις στον τομέα των μεταφορών καθώς και στη συναφή υποδομή, ούτε στις ενισχύσεις για παραγωγή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και υποδομές ενέργειας, εκτός από τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·

- γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας· στα καθεστώτα που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες ή τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας·
- δ) στις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στον τομέα ΙΑ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της NACE αναθ. 2 ή σε επιχειρήσεις που ασκούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2·
- ε) στις ενισχύσεις που καλύπτουν επενδυτικές δαπάνες για κτίρια, γη και εξοπλισμό στον βαθμό και για όσο διάστημα αποτελούν μέρος έργου το οποίο υποστηρίζεται βάσει του άρθρου 25.»·

9) το άρθρο 14 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, η τρίτη περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή.»·

β) οι παράγραφοι 4, 5 και 6 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

- α) επενδυτικές δαπάνες σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία· ή
- β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών· ή
- γ) συνδυασμός μέρους των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), που δεν υπερβαίνει ωστόσο το ποσό του στοιχείου α) ή β), αναλόγως με το ποιο είναι υψηλότερο.

5. Η επένδυση διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τρία έτη για τις ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας παραγωγής ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

6. Τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να είναι νέα, εκτός αν αποκτώνται από ΜΜΕ ή αν πρόκειται για την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης.»·

γ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 6α:

«6α. Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση υλικών περιουσιακών στοιχείων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) για τη γη και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης για μεγάλες επιχειρήσεις ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ·
- β) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των περιουσιακών στοιχείων κατά τη λήξη της διάρκειας της μίσθωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης.

Σε περίπτωση αρχικής επένδυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 σημείο 49) στοιχείο β) ή σημείο 51) στοιχείο β), λαμβάνονται, καταρχήν, υπόψη μόνον οι δαπάνες αγοράς των περιουσιακών στοιχείων από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς. Εάν η απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων μιας εγκατάστασης συνοδεύεται από πρόσθετη επένδυση η οποία είναι επιλέξιμη για περιφερειακή ενίσχυση, οι επιλέξιμες δαπάνες της πρόσθετης αυτής ενίσχυσης θα πρέπει να προστεθούν στο κόστος απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων της εγκατάστασης. Στην περίπτωση που έχει ήδη χορηγηθεί ενίσχυση για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων πριν από την απόκτησή τους, το κόστος των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες που συνδέονται με την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης.»

δ) η παράγραφος 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«7. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τα τρία προηγούμενα οικονομικά έτη. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.»

ε) η παράγραφος 8 τροποποιείται ως εξής:

i) στο πρώτο εδάφιο, το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη (τρία έτη για τις MME).»

ii) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες άυλων περιουσιακών στοιχείων είναι επιλέξιμες μόνον έως το 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για την αρχική επένδυση. Για τις MME, είναι επιλέξιμο το 100 % των δαπανών σε άυλα περιουσιακά στοιχεία.»

στ) στην παράγραφο 9, τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται στη συγκεκριμένη εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, μετά την αφαίρεση από τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν τυχόν απωλειών θέσεων εργασίας που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, εκφρασμένων σε ετήσιες μονάδες εργασίας·

β) η πλήρωση κάθε θέσης εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης·

ζ) οι παράγραφοι 10 και 11 απαλείφονται·

η) στην παράγραφο 12, η πρώτη περίοδος αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

«12. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή.»

θ) οι παράγραφοι 14 και 15 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«14. Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % των επιλέξιμων δαπανών, μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Η απαίτηση για ίδια συνεισφορά σε ποσοστό 25 % δεν ισχύει για επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται για επενδύσεις σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, εφόσον απαιτείται χαμηλότερη συνεισφορά για την πλήρη κάλυψη της μέγιστης έντασης ενίσχυσης.

15. Όσον αφορά τις αρχικές επενδύσεις που συνδέονται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που υπάγονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ή τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1059, η ένταση ενίσχυσης της περιοχής στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση πραγματοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης είναι αυτή που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή όπου πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος των επιλέξιμων δαπανών. Στις ενισχυόμενες περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε μεγάλες επιχειρήσεις μόνον αν η αρχική επένδυση δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα.»

10) στο άρθρο 15 παράγραφος 3, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Σε αραιοκατοικημένες και πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας αποτρέπουν ή αναχαιτίζουν τη μείωση του πληθυσμού υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:»

11) το άρθρο 17 τροποποιείται ως εξής:

α) οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

- α) οι δαπάνες επένδυσης σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 25·
- β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται άμεσα από το επενδυτικό έργο, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών·
- γ) συνδυασμός μέρους των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), που δεν υπερβαίνει ωστόσο το ποσό του στοιχείου α) ή β), όποιο είναι υψηλότερο.

3. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, μια επένδυση πρέπει να συνίσταται σε:

- α) επένδυση σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία σχετικά με τη δημιουργία νέας εγκατάστασης· την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης· τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν παρήγε προηγουμένως η εγκατάσταση· ή θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση· ή
- β) απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας

επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται ως επένδυση. Η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς. Καταρχήν, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες αγοράς των περιουσιακών στοιχείων από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή.

Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά επένδυση κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου.»

β) η παράγραφος 4 τροποποιείται ως εξής:

i) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) είναι αποσβεστέα.»

ii) το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη.»

γ) η παράγραφος 6 τροποποιείται ως εξής:

i) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) το 10 % των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους.»

ii) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο γ):

«γ) όταν η ένταση ενίσχυσης υπολογίζεται βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο γ), η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της εν λόγω έντασης με βάση τις επενδυτικές δαπάνες ή το μισθολογικό κόστος.»

12) το άρθρο 21 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 21

Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου υπέρ των ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Τα κράτη μέλη, είτε άμεσα είτε μέσω εντεταλμένης οντότητας, υλοποιούν το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ενός ή περισσότερων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Τα κράτη μέλη ή οι εντεταλμένες οντότητες παρέχουν δημόσια συνεισφορά στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σύμφωνα με τις παραγράφους 9 έως 13 κατωτέρω και οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί πραγματοποιούν επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις. Τα κράτη μέλη και οι εντεταλμένες οντότητες δεν επενδύουν άμεσα στις επιλέξιμες επιχειρήσεις χωρίς τη συμμετοχή ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού.

3. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που, τη στιγμή της αρχικής επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αποτελούν μη εισηγμένες ΜΜΕ και πληρούν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) δεν ασκούν δραστηριότητες σε καμία αγορά·
- β) δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε αγορά για λιγότερο από 10 έτη μετά την καταχώρισή τους και/ή, στην περίπτωση καινοτόμων επιχειρήσεων, επτά έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση. Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που έχουν αναλάβει τις δραστηριότητες άλλης επιχείρησης ή έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης, οπότε η περίοδος επιλεξιμότητας περιλαμβάνει επίσης τις δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης ή των συγχωνευμένων εταιρειών. Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η περίοδος επιλεξιμότητας θεωρείται ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση ξεκινά την οικονομική της δραστηριότητα ή από τη στιγμή που καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα, όποια από τις δύο χρονικές στιγμές προηγείται·
- γ) χρειάζονται αρχική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου η οποία, βάσει επιχειρηματικού σχεδίου που καταρτίζεται για μια νέα οικονομική δραστηριότητα, είναι υψηλότερη του 50 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών τους κατά τα προηγούμενα 5 έτη. Οι επενδύσεις που αποσκοπούν στη σημαντική βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 2 και άλλες περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θεωρούνται νέες οικονομικές δραστηριότητες εάν οι αρχικές απαιτήσεις χρηματοδότησής τους υπερβαίνουν το [30 %] του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά τα προηγούμενα 5 έτη.

4. Η επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί επίσης να καλύπτει επενδύσεις συνέχειας που πραγματοποιούνται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις, ακόμη και μετά την περίοδο επιλεξιμότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) δεν γίνεται υπέρβαση του συνολικού ποσού της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 8·
- β) η δυνατότητα επενδύσεων συνέχειας είχε προβλεφθεί στο αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο·
- γ) η επιχείρηση που λαμβάνει τις επενδύσεις συνέχειας δεν έχει συνδεθεί, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος Ι, με άλλη επιχείρηση εκτός από τον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή που παρέχει κεφάλαια χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στο πλαίσιο του μέτρου, εκτός εάν η νέα οντότητα είναι ΜΜΕ.

5. Οι επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων, εγγυήσεων ή συνδυασμού αυτών.

6. Όταν παρέχονται εγγυήσεις, η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.

7. Όσον αφορά τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων στις επιλέξιμες επιχειρήσεις, το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί να καλύπτει το κεφάλαιο

αντικατάστασης μόνον εφόσον το τελευταίο συνδυάζεται με νέο κεφάλαιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 50 % κάθε επενδυτικού κύκλου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις.

8. Το συνολικό εκκρεμές ποσό της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 5 δεν υπερβαίνει τα 15 εκατ. EUR ανά επιλέξιμη επιχείρηση, στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου. Για τον υπολογισμό του εν λόγω μέγιστου ποσού της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- α) στην περίπτωση δανείων και επενδύσεων οιονεί ιδίων κεφαλαίων δομημένων με τη μορφή χρέους, το ονομαστικό ποσό του μέσου·
- β) στην περίπτωση εγγυήσεων, το ονομαστικό ποσό του υποκείμενου δανείου.

9. Η δημόσια συνεισφορά που παρέχεται στους ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς μπορεί να λαμβάνει μία από τις ακόλουθες μορφές:

- α) ίδια κεφάλαια ή οιονεί ίδια κεφάλαια, ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
- β) δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
- γ) εγγυήσεις για την κάλυψη των ζημιών από τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

10. Οι ρυθμίσεις επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής μεταξύ του κράτους μέλους ή της εντεταλμένης οντότητάς του και του ενδιαμέσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού είναι επαρκείς και συμμορφώνονται με τα ακόλουθα:

- α) για τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή άλλη εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών· σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου·
- β) για τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή εγγυήσεων, το ποσοστό εγγύησης περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημίες που αναλαμβάνει το κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου· Μόνο οι εγγυήσεις που καλύπτουν τις αναμενόμενες ζημίες του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου μπορούν να παρέχονται δωρεάν. Όταν μια εγγύηση περιλαμβάνει επίσης την κάλυψη μη αναμενόμενων ζημιών, ο ενδιαμέσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός καταβάλλει, επί του μέρους της εγγύησης που καλύπτει τις ζημίες αυτές, προμήθεια εγγύησης σύμφωνη με την αγορά.

11. Όταν η δημόσια συνεισφορά που παρέχεται στον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό λαμβάνει τη μορφή ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων που αναφέρονται στην παράγραφο 9 στοιχείο α), το συνολικό ποσό των εισφορών κεφαλαίου και του μη καταβεβλημένου δεσμευμένου κεφαλαίου του ενδιαμέσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που χρησιμοποιείται για σκοπούς διαχείρισης της ρευστότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30 %.

12. Όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αποσκοπούν σε επενδύσεις υπό μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων υπέρ των επιλέξιμων επιχειρήσεων, η δημόσια συνεισφορά που παρέχεται στον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό δημιουργεί μόχλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των επιλέξιμων επιχειρήσεων, ούτως ώστε το συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται στα ακόλουθα ελάχιστα όρια:

- α) στο 10 % της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο α)·
- β) στο 40 % της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β)·
- γ) στο 60 % της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ) και για επενδύσεις συνέχειας όσον αφορά τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, οι οποίες πραγματοποιούνται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις μετά την περίοδο επιλεξιμότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β).

Η χρηματοδότηση που παρέχεται από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι λαμβάνουν ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή φορολογικών κινήτρων δυνάμει του άρθρου 21α δεν λαμβάνεται υπόψη για την επίτευξη των συνολικών ποσοστών ιδιωτικής συμμετοχής που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο.

Τα ποσοστά ιδιωτικής συμμετοχής που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ) μειώνονται στο 20 % όσον αφορά το στοιχείο β) και στο 30 % όσον αφορά το στοιχείο γ) για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε ενισχυόμενες περιοχές που προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης.

13. Όταν το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υλοποιείται μέσω ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που απευθύνεται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός επιτυγχάνει συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τον σταθμισμένο μέσο όρο βάσει του όγκου των επιμέρους επενδύσεων στο υποκείμενο χαρτοφυλάκιο και που προκύπτει από την εφαρμογή των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής σε τέτοιες επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 12, εκτός αν η απαιτούμενη συμμετοχή από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές επιτυγχάνεται στο επίπεδο των επιλέξιμων επιχειρήσεων.

14. Οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και οι διαχειριστές των ταμείων επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Η διαδικασία βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνωσία και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα και πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) διασφαλίζει ότι οι επιλέξιμοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και οι διαχειριστές των ταμείων συγκροτούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία·
- β) δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και των διαχειριστών των ταμείων, με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος·

- γ) μπορεί να απαιτεί από τους επιλέξιμους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και διαχειριστές των ταμείων να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων·
- δ) έχει ως στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 10.

15. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου εξασφαλίζουν ότι οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί στους οποίους παρέχεται η δημόσια συνεισφορά λαμβάνουν αποφάσεις με κίνητρο την επίτευξη κέρδους κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις. Η υποχρέωση αυτή εκπληρώνεται όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το κράτος μέλος ή η εντεταλμένη οντότητα στην οποία έχει ανατεθεί η εφαρμογή του μέτρου προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης κατάλληλης πολιτικής για τη διαφοροποίηση του κινδύνου, η οποία στοχεύει στην επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας και αποδοτικής κλίμακας ως προς το μέγεθος και το πεδίο εδαφικής εφαρμογής του σχετικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου·
- β) η επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις βασίζεται σε βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το προϊόν, τις πωλήσεις και την εξέλιξη της κερδοφορίας και καθορίζει την εκ των προτέρων χρηματοοικονομική βιωσιμότητα·
- γ) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για κάθε επένδυση ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων.

16. Η διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών γίνεται με γνώμονα την εμπορική προοπτική. Η απαίτηση αυτή πληρούται, όταν ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός και, ανάλογα με τον τύπο του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ο διαχειριστής του ταμείου, πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή, με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζεται κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή τους είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας επιλογής σύμφωνα με την παράγραφο 14·
- γ) αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα του κράτους μέλους ή της εντεταλμένης οντότητάς του·
- δ) καθορίζουν μια επενδυτική στρατηγική, τα κριτήρια και το προτεινόμενο επενδυτικό χρονοδιάγραμμα·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου επενδύσεων, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή.

17. Όσον αφορά τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου όπου η επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου πραγματοποιείται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις υπό μορφή εγγυήσεων, δανείων ή επενδύσεων οιονεί ιδίων κεφαλαίων δομημένων με τη

μορφή χρέους, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός αναλαμβάνει επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί ή θα είχαν πραγματοποιηθεί σε περιορισμένο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο χωρίς την ενίσχυση. Ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός είναι σε θέση να αποδείξει ότι χρησιμοποιεί μηχανισμό που διασφαλίζει ότι όλα τα πλεονεκτήματα μετακυλίσονται όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους, υπό μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαρτοφυλακίων υψηλότερου κινδύνου, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων.

18. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου προς ΜΜΕ που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) στο επίπεδο των ΜΜΕ, η ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής*, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής** ή στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής***, κατά περίπτωση·
- β) πληρούνται όλες προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, με εξαίρεση εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 3, 4, 8, 12 και 13·
- γ) τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις υπό μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των ΜΜΕ, ούτως ώστε το συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται τουλάχιστον στο 60 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχεται στις ΜΜΕ.

* Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1).

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (“de minimis”) στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9).

*** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45).»

- 13) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 21α:

«Άρθρο 21α

Ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή φορολογικών κινήτρων για ιδιώτες επενδυτές

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου υπέρ των ΜΜΕ υπό μορφή φορολογικών κινήτρων για ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα τα οποία παρέχουν άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που

προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι οι επιχειρήσεις που ορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφοι 3 και 4. Η συνολική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιείται δυνάμει του άρθρου 21 και του παρόντος άρθρου για κάθε επιλέξιμη επιχείρηση δεν υπερβαίνει το μέγιστο ποσό που ορίζεται στο άρθρο 21 παράγραφος 8.

3. Σε περίπτωση που ο ανεξάρτητος ιδιώτης επενδυτής παρέχει έμμεση χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού, η επιλέξιμη επένδυση λαμβάνει τη μορφή απόκτησης μετοχών ή συμμετοχών στον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο οποίος με τη σειρά του πραγματοποιεί επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις με τη μορφή και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφοι 5 έως 8. Δεν επιτρέπεται η παροχή φορολογικού κινήτρου για υπηρεσίες που παρέχει ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός ή οι διαχειριστές του.

4. Σε περίπτωση που ο ανεξάρτητος ιδιώτης επενδυτής παρέχει άμεση χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου στην επιλέξιμη επιχείρηση, επιλέξιμη επένδυση αποτελεί μόνον η απόκτηση κοινών μετοχών πλήρους κινδύνου που εκδίδονται από επιλέξιμη επιχείρηση. Οι μετοχές αυτές διατηρούνται τουλάχιστον επί 3 έτη. Το κεφάλαιο αντικατάστασης καλύπτεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγραφος 7. Οι ζημιές που προκύπτουν μετά τη διάθεση των μετοχών μπορούν να συμψηφιστούν με τον φόρο εισοδήματος. Σε περίπτωση φορολογικής ελάφρυνσης επί μερισμάτων, οποιοδήποτε μέρισμα έχει εισπραχθεί από μετοχές που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις μπορεί να εξαιρεθεί πλήρως από τον φόρο εισοδήματος. Παρομοίως, στην περίπτωση φορολογικών ελαφρύνσεων επί κεφαλαιακών κερδών, τα κέρδη που προκύπτουν από την πώληση μετοχών που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις μπορούν να εξαιρεθούν πλήρως από τον φόρο υπεραξίας. Επιπλέον, η υποχρέωση καταβολής φόρου υπεραξίας μετά τη διάθεση ειδικών μετοχών μπορεί να αναβληθεί σε περίπτωση επανεπένδυσης σε νέες ειδικές μετοχές εντός 1 έτους.

5. Η μέγιστη φορολογική ελάφρυνση δεν υπερβαίνει τη μέγιστη φορολογική υποχρέωση του ανεξάρτητου ιδιώτη επενδυτή για τον φόρο στον οποίο εφαρμόζεται η ελάφρυνση. Προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής συμμετοχή του ανεξάρτητου ιδιώτη επενδυτή, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 12, η φορολογική ελάφρυνση δεν υπερβαίνει τα ακόλουθα μέγιστα όρια:

- α) το 50 % της επιλέξιμης επένδυσης που πραγματοποιείται από τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή, εάν οι τελικοί δικαιούχοι εμπίπτουν στο άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο α)·
- β) το 35 % της επιλέξιμης επένδυσης που πραγματοποιείται από τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή, εάν οι τελικοί δικαιούχοι εμπίπτουν στο άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο β)·
- γ) το 20 % της επιλέξιμης επένδυσης που πραγματοποιείται από τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή, εάν οι τελικοί δικαιούχοι εμπίπτουν στο άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ή για επιλέξιμες επενδύσεις συνέχειας μετά την περίοδο επιλεξιμότητας που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο β).

Τα όρια φορολογικής ελάφρυνσης που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ) μπορούν να αυξηθούν έως 50 % όσον αφορά το στοιχείο β) και έως 35 % όσον αφορά το στοιχείο γ) για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε ενισχυόμενες περιοχές που προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης.»

14) το άρθρο 22 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Είναι επιλέξιμες οποιεσδήποτε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μικρές επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης·

β) δεν έχουν ακόμη προβεί σε διανομή κερδών·

γ) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης.

Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας θεωρείται ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση ξεκινά την οικονομική της δραστηριότητα ή από τη στιγμή που καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα, αναλόγως με το ποια από τις δύο χρονικές στιγμές προηγείται.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 6:

«6. Επιπλέον των ποσών των παραγράφων 3 έως 5 του παρόντος άρθρου, οι ενισχύσεις εκκίνησης μπορούν να λάβουν τη μορφή μεταβίβασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) και σχετικών δικαιωμάτων πρόσβασης από τον ερευνητικό οργανισμό στον οποίο αναπτύχθηκαν τα υποκείμενα ΔΔΙ, εάν η μεταβίβαση:

α) πραγματοποιείται σε μικρή και καινοτόμο επιχείρηση·

β) είναι αναγκαία για τη διάθεση ενός νέου προϊόντος ή μιας νέας υπηρεσίας στην αγορά· και

γ) η αξία των ΔΔΙ καθορίζεται στην τιμή της αγοράς, πράγμα το οποίο συμβαίνει εάν έχει καθοριστεί σύμφωνα με μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

i) το ποσό καθορίστηκε μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας πώλησης·

ii) μέσω ανεξάρτητης αποτίμησης από εμπειρογνώμονα επιβεβαιώνεται ότι το ποσό είναι τουλάχιστον ίσο με την τιμή της αγοράς·

iii) το ποσό είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων υπό συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ του ερευνητικού οργανισμού και της νεοσύστατης επιχείρησης·

iv) στις περιπτώσεις που η νεοσύστατη επιχείρηση έχει δικαίωμα πρώτης άρνησης όσον αφορά τα ΔΔΙ που παράγονται σε συνεργασία με τον ερευνητικό οργανισμό, όταν ο ερευνητικός οργανισμός διαθέτει αμοιβαίο δικαίωμα να αναζητεί οικονομικά επωφελέστερες προσφορές από τρίτους, έτσι ώστε η συνεργαζόμενη νεοσύστατη επιχείρηση να καλείται να προσαρμόσει την προσφορά της αναλόγως.

Το απόλυτο ποσό της αξίας οποιασδήποτε συμμετοχής, τόσο οικονομικής όσο και μη οικονομικής, της νεοσύστατης επιχείρησης στις δαπάνες των δραστηριοτήτων του ερευνητικού οργανισμού από τις οποίες προκύπτουν τα σχετικά ΔΔΙ μπορεί να αφαιρεθεί από την τιμή αγοράς.

Μολονότι η αξία των ΔΔΙ που καθορίζεται όπως περιγράφεται ανωτέρω μπορεί να υπερβαίνει τα 0,8 εκατ. EUR, το ποσό της πρόσθετης ενίσχυσης δυνάμει της παρούσας παραγράφου δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 0,8 εκατ. EUR. Το ποσό της πρόσθετης ενίσχυσης αναφέρεται στην αξία των ΔΔΙ που μεταβιβάζονται και βεβαιώνονται όπως περιγράφεται ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένης της προαναφερθείσας έκπτωσης, η οποία δεν καλύπτεται από ίδια κεφάλαια και/ή άλλα μέσα.»

- 15) στο άρθρο 23 παράγραφος 2, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα μέτρα ενίσχυσης μπορούν επίσης να λάβουν τη μορφή φορολογικών κινήτρων για ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα, σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιούν μέσω εναλλακτικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης σε επιχειρήσεις επιλέξιμες υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 21α παράγραφοι 2 και 5.»

- 16) το άρθρο 24 τροποποιείται ως εξής:

α) οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Είναι επιλέξιμες:

- α) οι δαπάνες για την αρχική διαλογή και τον επίσημο έλεγχο με τη δέουσα επιμέλεια από διαχειριστές ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή επενδυτές για τον εντοπισμό επιλέξιμων επιχειρήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 21, 21α και 22·
- β) οι δαπάνες για έρευνα στον τομέα των επενδύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 36 παράγραφος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/565 της Επιτροπής*, σε μεμονωμένη επιλέξιμη επιχείρηση σύμφωνα με τα άρθρα 21, 21α και 22, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω έρευνα διαδίδεται στο κοινό και, εάν έχει διαδοθεί σε πελάτες του παρόχου έρευνας στον τομέα των επενδύσεων πριν από τη δημόσια διάδοση, διαδίδεται στο κοινό με την ίδια μορφή και το αργότερο εντός 3 μηνών από την πρώτη διάδοση στους πελάτες.

3. Η έρευνα στον τομέα των επενδύσεων που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 36 και 37 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/565 της Επιτροπής.

---

* Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2017/565 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2016, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις οργανωτικές απαιτήσεις και τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας (ΕΕ L 87 της 31.3.2017, σ. 1).»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4:

«4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.»

- 17) το άρθρο 25 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, το στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου· με την επιφύλαξη του άρθρου 7 παράγραφος 1 τρίτη περίοδος, οι έμμεσες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης (Ε&Α) μπορούν επίσης να υπολογίζονται με βάση απλουστευμένη επιλογή κόστους που λαμβάνει τη μορφή κατ' αποκοπή ποσοστού έως και [15 %], το οποίο εφαρμόζεται στις συνολικές επιλέξιμες άμεσες δαπάνες των έργων Ε&Α. Στην περίπτωση αυτή, αμφότερες οι άμεσες και οι

έμμεσες δαπάνες καθορίζονται με βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές, περιλαμβάνουν μόνο τις επιλέξιμες δαπάνες των έργων E&A που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως δ) ανωτέρω και αιτιολογούνται δεόντως.»

β) στην παράγραφο 6, το στοιχείο β) τροποποιείται ως εξής:

i) το σημείο ii) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.»

ii) προστίθεται το ακόλουθο σημείο iii):

«iii) ο δικαιούχος δεσμεύεται για την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των ερευνών, μεταξύ άλλων όταν ο δικαιούχος δεσμεύεται να διαθέτει, σε εύθετο χρόνο, άδειες για τα αποτελέσματα των ερευνών που προκύπτουν από ενισχυόμενα έργα E&A, τα οποία καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, στην τιμή της αγοράς και σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για χρήση από τα ενδιαφερόμενα μέρη στον ΕΟΧ.»

18) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 26α:

«Άρθρο 26α

Επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές δοκιμών και πειραματισμού

1. Οι ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση υποδομών δοκιμών και πειραματισμού συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Η τιμή που χρεώνεται για τη λειτουργία ή τη χρήση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζει το σχετικό κόστος, συν ένα εύλογο περιθώριο, ελλείψει τιμής της αγοράς.

3. Η πρόσβαση στην υποδομή είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμσιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.

4. Είναι επιλέξιμες οι επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και υλικά περιουσιακά στοιχεία.

5. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 25 % των επιλέξιμων δαπανών.»

19) το άρθρο 27 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για τον συνεργατικό σχηματισμό καινοτομίας θα πρέπει να χορηγούνται αποκλειστικά στην οντότητα στην οποία ανήκουν οι εγκαταστάσεις του συνεργατικού σχηματισμού. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για τον συνεργατικό σχηματισμό καινοτομίας χορηγούνται αποκλειστικά στον ιδιοκτήτη των εγκαταστάσεων, εκτός εάν οι εγκαταστάσεις εκμισθώνονται, έναντι αμοιβής της αγοράς, σε οντότητα που διαχειρίζεται τον συνεργατικό σχηματισμό και φέρει τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο της διαχείρισής του. Στην τελευταία περίπτωση, η ενίσχυση λειτουργίας χορηγείται αποκλειστικά στην οντότητα που διαχειρίζεται τον συνεργατικό σχηματισμό καινοτομίας με ίδιο κίνδυνο. Στις περιπτώσεις

που ο διαχειριστής του συνεργατικού σχηματισμού είναι επίσης ιδιοκτήτης του συνεργατικού σχηματισμού ή χρήστης του συνεργατικού σχηματισμού, ή και τα δύο, και στις περιπτώσεις που ο διαχειριστής του συνεργατικού σχηματισμού είναι κοινοπραξία παραγόντων χωρίς χωριστή νομική προσωπικότητα, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα των δραστηριοτήτων ως διαχειριστή συνεργατικού σχηματισμού δηλώνονται χωριστά, με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά, από όλους τους άλλους τύπους δραστηριοτήτων της ίδιας νομικής οντότητας.»

β) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος, συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου περιθωρίου.»

20) στο άρθρο 28 παράγραφος 2, το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.»

21) το άρθρο 36 τροποποιείται ως εξής:

α) ο τίτλος και η παράγραφος 1 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 36

Επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του κλίματος, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

«1α. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στα μέτρα για τα οποία προβλέπονται ειδικότεροι κανόνες στα άρθρα 36α, 36β και 38 έως 48. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επίσης στις επενδύσεις σε εξοπλισμό, μηχανήματα και βιομηχανική παραγωγή που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα, εκτός εκείνων που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις επενδύσεις σε εξοπλισμό, μηχανήματα και βιομηχανική παραγωγή που χρησιμοποιούν υδρογόνο, στον βαθμό που το χρησιμοποιούμενο υδρογόνο χαρακτηρίζεται ως ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος διασφαλίζει τη συμμόρφωση με την απαίτηση χρήσης ανανεώσιμου υδρογόνου [ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών] καθ' όλη τη διάρκεια οικονομικής ζωής της επένδυσης.»

γ) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

i) τα στοιχεία α) και β) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) επιτρέπει στον δικαιούχο ή σε άλλη οντότητα να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του/της υπερβαίνοντας τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα, ανεξαρτήτως της ύπαρξης

υποχρεωτικών εθνικών προτύπων τα οποία είναι αυστηρότερα των ενωσιακών προτύπων· ή

- β) επιτρέπει στον δικαιούχο ή σε άλλη οντότητα να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του/της ελλείπει ενωσιακών προτύπων· ή»·

ii) προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο γ):

- «γ) επιτρέπει στον δικαιούχο ή σε άλλη οντότητα να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του/της προκειμένου να συμμορφωθεί με ενωσιακά πρότυπα που δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.»·

δ) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 2α και 2β:

«2α. Οι επενδύσεις που αφορούν δέσμευση και χρήση ή αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (στο εξής: CCUS) πληρούν τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η δέσμευση, η μεταφορά και η χρήση ή αποθήκευση του CO₂, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους στοιχείων της αλυσίδας CCUS, ενσωματώνονται σε πλήρη αλυσίδα CCS, CCU ή CCUS·
- β) η καθαρή παρούσα αξία (στο εξής: ΚΠΑ) του επενδυτικού έργου κατά τη διάρκεια της οικονομικής ζωής του είναι αρνητική. Για τον υπολογισμό της ΚΠΑ του έργου, λαμβάνεται υπόψη το αποφευχθέν κόστος εκπομπών CO₂·
- γ) οι επενδυτικές δαπάνες δεν αφορούν τις εγκαταστάσεις που εκπέμπουν CO₂ (βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής), αλλά αποκλειστικά το έργο CCUS.

2β. Όταν η ενίσχυση αποσκοπεί στη μείωση των άμεσων εκπομπών, ιδίως των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, οι μειώσεις αυτές δεν αντισταθμίζονται από αυξήσεις των έμμεσων εκπομπών που προκύπτουν από την ίδια επένδυση.»·

ε) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί απλώς η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Ενισχύσεις που ενθαρρύνουν επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με νέα ενωσιακά πρότυπα τα οποία δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ και τα οποία αυξάνουν το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος μπορούν να χορηγούνται βάσει του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι το ενωσιακό πρότυπο έχει θεσπιστεί και ότι η επένδυση για την οποία χορηγείται η ενίσχυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του σχετικού προτύπου.»·

στ) η παράγραφος 4 απαλείφεται·

ζ) η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες περιβαλλοντικές επενδυτικές δαπάνες που καθορίζονται από τη σύγκριση του κόστους της επένδυσης με το κόστος αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση που θα προέκυπτε εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ως εξής:

- α) αν το αντιπάρδειγμα συνίσταται σε λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση που αντιστοιχεί στη συνήθη εμπορική πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα ή στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και του κόστους του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση·

- β) αν το αντιπαράδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση της ίδιας επένδυσης σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και της ΚΠΑ του κόστους του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- γ) αν το αντιπαράδειγμα θα είχε ως αποτέλεσμα τη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού σε λειτουργία, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και της ΚΠΑ του κόστους συντήρησης, επισκευής και εκσυγχρονισμού του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- δ) στην περίπτωση εξοπλισμού που αποτελεί αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά της ΚΠΑ μεταξύ της μίσθωσης του εν λόγω εξοπλισμού και της μίσθωσης του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιούνταν εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση· το κόστος μίσθωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης (κόστος καυσίμων, ασφάλιση, συντήρηση, άλλα αναλώσιμα), ανεξάρτητα από το αν καλύπτονται από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Σε όλες τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως δ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια οικονομικής ζωής που συμμορφώνεται με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα, ιδίως όσον αφορά τις απαιτήσεις για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Το αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ).

Όταν η επένδυση συνίσταται σε πρόσθετη επένδυση σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον αντιπαράδειγμα όσον αφορά την επένδυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να περιλαμβάνουν δαπάνες για την κατασκευή ειδικών υποδομών και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και απορριπτόμενης θερμότητας, οι οποίες είναι απαραίτητες για να καταστεί δυνατή η αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 2α. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.»

η) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών. Όταν η επένδυση έχει ως αποτέλεσμα μηδενικές άμεσες εκπομπές, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 50 %.»

θ) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6α και 6β:

«6α. Στην περίπτωση επενδύσεων που αφορούν CCUS, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 20 %.

6β. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, στις περιπτώσεις που η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 38), η οποία πληροί όλες τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

- α) η ενίσχυση χορηγείται βάσει σαφών και διαφανών κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής που δεν εισάγουν διακρίσεις·
  - β) τα κριτήρια επιλογής βασίζονται πρωτίστως στην υποβληθείσα προσφορά ή στην τιμή εκκαθάρισης·
  - γ) τα κριτήρια επιλογής μπορούν επίσης να αφορούν και άλλες πτυχές, ιδίως περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, γεωγραφικές ή κοινωνικές, υπό την προϋπόθεση ότι οι πτυχές αυτές συνδέονται με τον στόχο του μέτρου. Η υποβληθείσα προσφορά ή η τιμή εκκαθάρισης δεν αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 75 % της στάθμισης των κριτηρίων επιλογής.»
- 22) το άρθρο 36α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 36α

Επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για τον εφοδιασμό με ενέργεια καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών για μεταφορικούς σκοπούς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Το παρόν άρθρο καλύπτει μόνο τις ενισχύσεις που χορηγούνται για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για τον εφοδιασμό οχημάτων με ηλεκτρική ενέργεια ή με ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών για μεταφορικούς σκοπούς. Το κράτος μέλος διασφαλίζει τη συμμόρφωση με την απαίτηση εφοδιασμού με ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών καθ' όλη τη διάρκεια οικονομικής ζωής της υποδομής. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων για επενδύσεις που αφορούν υποδομές εναλλακτικών καυσίμων ως μέρος λιμενικών υποδομών σύμφωνα με τα άρθρα 56β και 56γ.
3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες για την κατασκευή, την εγκατάσταση, την αναβάθμιση ή την επέκταση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού. Οι δαπάνες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού αυτής καθαυτήν, το κόστος εγκατάστασης ή αναβαθμίσεων ηλεκτρικών ή άλλων συστατικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών καλωδίων και των μετασχηματιστών ισχύος που απαιτούνται για τη σύνδεση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού με το δίκτυο ή με τοπική μονάδα παραγωγής ή αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ή υδρογόνου, καθώς και το κόστος σχετικού τεχνικού εξοπλισμού, έργων τεχνικής υποδομής, προσαρμογών του εδάφους ή του οδικού δικτύου, το κόστος εγκατάστασης και το κόστος απόκτησης των σχετικών αδειών.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν επίσης να καλύπτουν τις επενδυτικές δαπάνες της ολοκληρωμένης επιτόπιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή τις επενδυτικές δαπάνες των μονάδων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η μέγιστη δυναμικότητα της ολοκληρωμένης επιτόπιας μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ονομαστική ισχύ της υποδομής επαναφόρτισης με την οποία είναι συνδεδεμένη.
4. Οι ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου χορηγούνται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 38), η οποία πληροί όλες τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

- α) η ενίσχυση χορηγείται βάσει σαφών και διαφανών κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής που δεν εισάγουν διακρίσεις·
- β) τα κριτήρια επιλογής βασίζονται πρωτίστως στην υποβληθείσα προσφορά ή στην τιμή εκκαθάρισης·
- γ) τα κριτήρια επιλογής μπορούν επίσης να αφορούν και άλλες πτυχές, ιδίως περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, γεωγραφικές ή κοινωνικές, υπό την προϋπόθεση ότι οι πτυχές αυτές συνδέονται με τον στόχο του μέτρου. Η υποβληθείσα προσφορά ή η τιμή εκκαθάρισης δεν αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 75 % της στάθμισης των κριτηρίων επιλογής.

5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

6. Η ενίσχυση που χορηγείται σε οποιονδήποτε δικαιούχο δεν υπερβαίνει το 40 % του συνολικού προϋπολογισμού του οικείου καθεστώτος.

7. Όταν η υποδομή επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού είναι ανοικτή για πρόσβαση και σε άλλους χρήστες εκτός από τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους της ενίσχυσης, η ενίσχυση χορηγείται μόνο για την κατασκευή, εγκατάσταση, αναβάθμιση ή επέκταση υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού η οποία είναι προσβάσιμη στο ευρύ κοινό και παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης χωρίς διακρίσεις στους χρήστες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα τιμολόγια, τις μεθόδους εξακρίβωσης ταυτότητας και πληρωμής και άλλους όρους και προϋποθέσεις χρήσης. Τα τέλη που χρεώνονται στους άλλους χρήστες εκτός από τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους της ενίσχυσης για τη χρήση της υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού αντιστοιχούν στις τιμές της αγοράς.

8. Η ανάγκη χορήγησης ενισχύσεων με σκοπό τη δημιουργία κινήτρων για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού της ίδιας κατηγορίας καθορίζεται μέσω εκ των προτέρων ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης ή ανεξάρτητης μελέτης της αγοράς. Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι δεν είναι πιθανή η ανάπτυξη σχετικής υποδομής με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από την έναρξη εφαρμογής του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης.

Η υποχρέωση διεξαγωγής εκ των προτέρων ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης ή ανεξάρτητης μελέτης της αγοράς που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο δεν ισχύει για ενισχύσεις για την κατασκευή, εγκατάσταση, αναβάθμιση ή επέκταση υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού οι οποίες δεν είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό.

9. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 8, η ανάγκη χορήγησης ενισχύσεων για υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για οδικά οχήματα τεκμαίρεται όταν τα οχήματα που κινούνται αποκλειστικά με ηλεκτρική ενέργεια (όσον αφορά τις υποδομές επαναφόρτισης) ή τα οχήματα που κινούνται τουλάχιστον εν μέρει με υδρογόνο (όσον αφορά τις υποδομές ανεφοδιασμού) αντιπροσωπεύουν αντιστοίχως λιγότερο από 2 % του συνολικού αριθμού οχημάτων της ίδιας κατηγορίας που είναι ταξινομημένα στο οικείο κράτος μέλος. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, τα επιβατικά αυτοκίνητα και τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θεωρείται ότι ανήκουν στην ίδια κατηγορία οχημάτων.

10. Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος της λειτουργίας της υποστηριζόμενης υποδομής επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού πραγματοποιείται κατά τρόπο ανταγωνιστικό, διαφανή και χωρίς διακρίσεις, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων.»

23) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 36β:

«Άρθρο 36β

Επενδυτικές ενισχύσεις για την αγορά καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών και για τη μετασκευή οχημάτων

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την αγορά καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών και για τη μετασκευή οχημάτων με σκοπό τον χαρακτηρισμό τους ως καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση, διάρκειας τουλάχιστον 12 μηνών, καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών για οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές τα οποία κινούνται τουλάχιστον εν μέρει με ηλεκτρική ενέργεια ή υδρογόνο και για τη μετασκευή οχημάτων η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών.

3. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) για επενδύσεις που συνίστανται στην αγορά καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών, οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες για την αγορά του καθαρού οχήματος ή του οχήματος μηδενικών εκπομπών είναι επιλέξιμες δαπάνες. Οι εν λόγω δαπάνες υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ του επενδυτικού κόστους αγοράς του καθαρού οχήματος ή του οχήματος μηδενικών εκπομπών και του επενδυτικού κόστους αγοράς οχήματος της ίδιας κατηγορίας που συμμορφώνεται με τα ενωσιακά πρότυπα και θα είχε αποκτηθεί χωρίς την ενίσχυση·
- β) για επενδύσεις που συνίστανται στη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών, οι πρόσθετες δαπάνες μίσθωσης του καθαρού οχήματος ή του οχήματος μηδενικών εκπομπών είναι επιλέξιμες δαπάνες. Οι εν λόγω δαπάνες υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ της ΚΠΑ της μίσθωσης του καθαρού οχήματος ή του οχήματος μηδενικών εκπομπών και της ΚΠΑ της μίσθωσης οχήματος της ίδιας κατηγορίας που συμμορφώνεται με τα ενωσιακά πρότυπα και θα είχε μισθωθεί χωρίς την ενίσχυση. Για τους σκοπούς του καθορισμού των επιλέξιμων δαπανών, οι λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τη λειτουργία του οχήματος, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών δαπανών, των δαπανών ασφάλισης και συντήρησης, δεν λαμβάνονται υπόψη, ανεξαρτήτως αν περιλαμβάνονται στο κόστος μίσθωσης·
- γ) για επενδύσεις που συνίστανται στη μετασκευή οχημάτων, η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών, οι δαπάνες της μετασκευής είναι επιλέξιμες δαπάνες.

4. Οι ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου χορηγούνται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 38), η οποία πληροί όλες τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

- α) η ενίσχυση χορηγείται βάσει σαφών και διαφανών κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής που δεν εισάγουν διακρίσεις·
- β) τα κριτήρια επιλογής βασίζονται πρωτίστως στην υποβληθείσα προσφορά ή στην τιμή εκκαθάρισης·
- γ) τα κριτήρια επιλογής μπορούν επίσης να αφορούν και άλλες πτυχές, ιδίως περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, γεωγραφικές ή κοινωνικές, υπό την προϋπόθεση ότι οι πτυχές αυτές συνδέονται με τον στόχο του μέτρου. Η υποβληθείσα προσφορά ή η

τιμή εκκαθάρισης δεν αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 75 % της στάθμισης των κριτηρίων επιλογής.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4, οι ενισχύσεις δυνάμει του παρόντος άρθρου που χορηγούνται σε επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί σύμβαση παροχής δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με τους κανόνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* μπορούν να χορηγούνται εκτός ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών.

6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

- α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση οχημάτων μηδενικών εκπομπών, ή για τη μετασκευή οχημάτων η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως οχημάτων μηδενικών εκπομπών·
- β) το 60 % των επιλέξιμων δαπανών για την αγορά ή τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων, ή για τη μετασκευή οχημάτων η οποία εξασφαλίζει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού τους ως καθαρών οχημάτων.

7. Δεν χορηγείται ενίσχυση για τη χρηματοδοτική μίσθωση καθαρών οχημάτων ή οχημάτων μηδενικών εκπομπών εάν η επιχείρηση η οποία εκμισθώνει τα οχήματα έλαβε ενίσχυση για την αγορά των μισθωμένων καθαρών οχημάτων ή των οχημάτων μηδενικών εκπομπών.

---

* Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1).»

24) το άρθρο 37 απαλείφεται·

25) το άρθρο 38 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για οποιεσδήποτε επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη θεσπιστεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.»

β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 2α και 2β:

«2α. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.

2β. Το παρόν άρθρο δεν καλύπτει τις ενισχύσεις για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας και τις ενισχύσεις για τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη.»

γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Καθορίζονται ως εξής, συγκρίνοντας το κόστος της επένδυσης με το κόστος του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση το οποίο θα προέκυπτε εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση:

- α) αν το αντιπάρδειγμα συνίσταται σε επένδυση χαμηλότερης ενεργειακής απόδοσης που αντιστοιχεί στη συνήθη εμπορική πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα ή στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη

διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και του κόστους του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση.

- β) αν το αντιπαράδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση της ίδιας επένδυσης σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και της ΚΠΑ του κόστους του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- γ) αν το αντιπαράδειγμα θα είχε ως αποτέλεσμα τη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού σε λειτουργία, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης και της ΚΠΑ του κόστους συντήρησης, επισκευής και εκσυγχρονισμού του αντιπαραδείγματος όσον αφορά την επένδυση, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- δ) στην περίπτωση εξοπλισμού που αποτελεί αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά της ΚΠΑ μεταξύ της μίσθωσης του εν λόγω εξοπλισμού και της μίσθωσης του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιούνταν εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση· το κόστος μίσθωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης (κόστος καυσίμων, ασφάλιση, συντήρηση, άλλα αναλώσιμα), ανεξάρτητα από το αν καλύπτονται από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης·
- ε) σε όλες τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως δ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με την ίδια παραγωγική ικανότητα και την ίδια διάρκεια οικονομικής ζωής που συμμορφώνεται με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ)·
- στ) όταν η επένδυση συνίσταται σε σαφώς προσδιορίσιμη επένδυση που αποσκοπεί αποκλειστικά στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον αντιπαράδειγμα όσον αφορά την επένδυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.»·

δ) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 3α έως 3δ:

«3α. Υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση επιφέρει μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 20 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση όσον αφορά την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων και εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 % σε σύγκριση με το κατώτατο όριο που έχει καθοριστεί για τις απαιτήσεις για τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας στο πλαίσιο των εθνικών μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας 2010/31/ΕΕ στην περίπτωση νέων κτιρίων, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών που απαιτούνται για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον η επένδυση αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε ένα από τα ακόλουθα:

- i) οικιστικά κτίρια·
- ii) κτίρια που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών·
- iii) κτίρια που προορίζονται για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την επιβολή του νόμου ή πυροσβεστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες πολιτικής προστασίας·

- iv) κτίρια που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) καταλαμβάνουν ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50 % του εσωτερικού εμβαδού.

3β. Για τα κτίρια που αναφέρονται στην παράγραφο 3α, η ενίσχυση που χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μπορεί να συνδυάζεται με ενισχύσεις για ένα από τα ακόλουθα μέτρα ή το σύνολό τους:

- α) την εγκατάσταση ολοκληρωμένων επιτόπιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας ή ψύξης·
- β) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από τις επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας·
- γ) την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν οι χώροι στάθμευσης βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε σε παρακείμενο χώρο·
- δ) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της παθητικής εσωτερικής ενσυρμάτωσης ή της δομημένης καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων και του βοηθητικού τμήματος του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο, αλλά εξαιρουμένης της ενσυρμάτωσης ή της καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης·
- ε) επενδύσεις σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για την ανάκτηση των όμβριων υδάτων.

Σε περίπτωση οποιωνδήποτε συνδυασμένων εργασιών αυτού του είδους, όπως καθορίζονται στα στοιχεία α) έως ε) ανωτέρω, το σύνολο των επενδυτικών δαπανών για τις διάφορες εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.

3γ. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται είτε στον ιδιοκτήτη/στους ιδιοκτήτες του κτιρίου είτε στον μισθωτή/στους μισθωτές, ανάλογα με το ποιος αναθέτει τις εργασίες ενεργειακής απόδοσης.

3δ. Η ενίσχυση μπορεί επίσης να χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού θέρμανσης ή ψύξης εντός του κτιρίου. Οι ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με καύση πετρελαίου, άνθρακα ή φυσικού αερίου δεν απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικότερου ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με καύση φυσικού αερίου, υπό την προϋπόθεση ότι αντικαθιστά ενεργειακό εξοπλισμό που λειτουργεί με καύση πετρελαίου ή άνθρακα και ότι εξασφαλίζεται ότι ο ενεργειακός εξοπλισμός που λειτουργεί με καύση φυσικού αερίου θα αντικατασταθεί από εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ανανεώσιμα καύσιμα το αργότερο έως το 2050.»

- ε) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6α και 7:

«6α. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 3α, όταν οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 40 % στην περίπτωση της ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων.

7. Οι ενισχύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων μπορούν επίσης να αφορούν τη διευκόλυνση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η στήριξη λαμβάνει τη μορφή δανείου ή εγγύησης στον πάροχο των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο σύμβασης ενεργειακής απόδοσης ή συνίσταται σε χρηματοδοτικό προϊόν που αποσκοπεί στην αναχρηματοδότηση του αντίστοιχου παρόχου (για παράδειγμα, πρακτορεία ή πώληση επιχειρηματικών απαιτήσεων)·
- β) το ονομαστικό ποσό της συνολικής εκκρεμούσας χρηματοδότησης που προβλέπεται βάσει της παρούσας παραγράφου ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα 30 εκατ. EUR·
- γ) η στήριξη παρέχεται σε ΜΜΕ ή μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης οι οποίες είναι πάροχοι μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης·
- δ) η στήριξη παρέχεται για τη διευκόλυνση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 27) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ·
- ε) η σύμβαση ενεργειακής απόδοσης αφορά κτίριο που αναφέρεται στην παράγραφο 3α.»·

26) το άρθρο 39 τροποποιείται ως εξής:

- α) οι παράγραφοι 2, 2α και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου είναι επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων.

2α. Όταν η επένδυση αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης i) οικιστικών κτιρίων, ii) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών, iii) κτιρίων που προορίζονται για τη δημόσια διοίκηση ή τη δικαιοσύνη, την αστυνομία ή πυροσβεστικές υπηρεσίες, ή iv) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) καταλαμβάνουν ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50 % της επιφάνειας δαπέδου, η ενίσχυση που χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μπορεί επίσης να συνδυάζεται με ενισχύσεις για ένα από τα ακόλουθα μέτρα ή το σύνολό τους:

- α) την εγκατάσταση ολοκληρωμένων επιτόπιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας ή ψύξης·
- β) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από τις επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας·
- γ) την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν ο χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων βρίσκεται είτε εντός του κτιρίου είτε σε παρακείμενο χώρο·
- δ) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του. Οι επιλέξιμες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που περιορίζονται στην παθητική εσωτερική ενσυρμάτωση ή στη δομημένη καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων και, εάν είναι αναγκαίο, στο βοηθητικό τμήμα του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο. Εξαιρούνται η ενσυρμάτωση ή η καλωδίωση για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης·

ε) επενδύσεις σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για την ανάκτηση των όμβριων υδάτων.

3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης, εξαιρουμένων των κτιρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 2α, όπου επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης, καθώς και οι επενδυτικές δαπάνες για τα διάφορα στοιχεία εξοπλισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2α.»

β) στην παράγραφο 5, η πρώτη και η δεύτερη περίοδος αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλος ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός χορηγεί δάνεια ή εγγυήσεις στα επιλέξιμα έργα ενεργειακής απόδοσης. Η ονομαστική αξία του δανείου ή του εγγυημένου ποσού δεν υπερβαίνει το ποσό των 20 εκατ. EUR ανά έργο σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, εκτός από την περίπτωση των συνδυασμένων επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2α, όπου δεν υπερβαίνει το ποσό των 30 εκατ. EUR.»

γ) στην παράγραφο 8, το στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός συγκροτείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και το κράτος μέλος διασφαλίζει τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας, ώστε να εξακριβωθεί ότι θα εφαρμόζεται εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης ενεργειακής απόδοσης.»

δ) η παράγραφος 10 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«10. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.»

ε) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 11:

«11. Η ενίσχυση μπορεί επίσης να χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού θέρμανσης ή ψύξης εντός του κτιρίου. Οι ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με καύση πετρελαίου, άνθρακα ή φυσικού αερίου δεν απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικότερου ενεργειακού εξοπλισμού που λειτουργεί με καύση φυσικού αερίου, υπό την προϋπόθεση ότι αντικαθιστά εξοπλισμό θέρμανσης που λειτουργεί με καύση πετρελαίου ή άνθρακα και ότι εξασφαλίζεται ότι ο ενεργειακός εξοπλισμός που λειτουργεί με καύση φυσικού αερίου θα αντικατασταθεί από εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ανανεώσιμα καύσιμα το αργότερο έως το 2050.»

27) το άρθρο 40 απαλείφεται·

28) το άρθρο 41 τροποποιείται ως εξής:

α) ο τίτλος και η παράγραφος 1 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 41

Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

«1α. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης βάσει του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον στο μέτρο που χορηγούνται βάσει καθεστώτος που είναι ανοικτό σε έργα που συνδυάζουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με την αποθήκευση (συστήματα μη συνδεδεμένα με τον μετρητή, γνωστά ως «behind-the-meter»), εφόσον αμφότερα τα στοιχεία εγκαθίστανται και τίθενται σε λειτουργία ταυτόχρονα. Η επένδυση που αφορά την αποθήκευση έχει, κατ' ανώτατο όριο, την ίδια παραγωγική ικανότητα με τη επένδυση που αφορά τα συνδεδεμένα συστήματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι ενισχύσεις για συστήματα αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένα με υφιστάμενες εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (behind-the-meter) μπορούν επίσης να καλύπτονται από το ίδιο καθεστώς, εφόσον η επένδυση όσον αφορά την αποθήκευση πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις και όλα τα επενδυτικά έργα (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και αποθήκευση) θεωρούνται ολοκληρωμένο έργο για τον σκοπό της επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4.»

γ) οι παράγραφοι 2, 3 και 4 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή βιοκαυσίμων, βιορευστών, βιοαερίου και καυσίμων βιομάζας απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον στο μέτρο που τα ενισχυόμενα καύσιμα συμμορφώνονται με τα κριτήρια αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και των εκτελεστικών ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της και παράγονται από τις πρώτες ύλες του παραρτήματος ΙΧ μέρος Α της εν λόγω οδηγίας.

3. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή υδρογόνου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον όσον αφορά εγκαταστάσεις που παράγουν αποκλειστικά ανανεώσιμο υδρογόνο. Στις περιπτώσεις έργων ανανεώσιμου υδρογόνου που περιλαμβάνουν ηλεκτρολυτική κυψέλη και μία ή περισσότερες μονάδες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που συνδέονται με το δίκτυο με ένα ενιαίο σημείο σύνδεσης, η παραγωγική ικανότητα της ηλεκτρολυτικής κυψέλης δεν υπερβαίνει τη συνδυασμένη παραγωγική ικανότητα των μονάδων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η επενδυτική ενίσχυση μπορεί να καλύπτει ειδικές υποδομές για τη μεταφορά ή διανομή ανανεώσιμου υδρογόνου, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης ανανεώσιμου υδρογόνου.

4. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για νέες ή ανακαινισμένες μονάδες συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον στο μέτρο που εξασφαλίζουν συνολική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2012/27/ΕΕ ή σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη νομοθεσία για την αντικατάσταση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει της πράξης αυτής.»

δ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4α:

«4α. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης

μόνον αν δεν προορίζονται για εγκαταστάσεις συμπαραγωγής που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο, εφόσον εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050.»

ε) οι παράγραφοι 5, 6 και 7 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής. Το ποσό της ενίσχυσης είναι ανεξάρτητο από την παραγωγή.

6. Επιλέξιμες δαπάνες είναι το συνολικό επενδυτικό κόστος.

7. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

- α) το 30 % των επιλέξιμων δαπανών για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το ανανεώσιμο υδρογόνο και τη συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης·
- β) το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για έργα που αφορούν αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας.»

στ) οι παράγραφοι 9 και 10 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«9. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της πράσινης συμπαραγωγής.

10. Στις περιπτώσεις που η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών, αμερόληπτων και αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία καθορίζονται εκ των προτέρων σύμφωνα με τον στόχο του μέτρου και ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο στρατηγικής υποβολής προσφορών, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Τα κριτήρια αυτά δημοσιεύονται τουλάχιστον 6 εβδομάδες πριν από την προθεσμία υποβολής των αιτήσεων, ώστε να είναι δυνατός ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών πληροί όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- i) ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό, με την έννοια ότι μπορεί να αναμένεται ότι δεν θα λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι·
- ii) ο αναμενόμενος αριθμός υποψηφίων είναι επαρκής για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού·
- iii) ο σχεδιασμός των διαδικασιών υποβολής προσφορών με χαμηλό αριθμό συμμετοχών κατά τη διάρκεια της εφαρμογής ενός καθεστώτος διορθώνεται ώστε να αποκατασταθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις μεταγενέστερες διαδικασίες υποβολής προσφορών ή το συντομότερο δυνατόν·
- iv) οι εκ των υστέρων προσαρμογές στο αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών (όπως οι μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις για τα αποτελέσματα των προσφορών ή τον καθορισμό των ποσών) αποφεύγονται, δεδομένου ότι ενδέχεται να υπονομεύσουν την αποδοτικότητα του αποτελέσματος της διαδικασίας.»

29) το άρθρο 42 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών, αμερόληπτων και αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία καθορίζονται εκ των προτέρων σύμφωνα με τον στόχο του μέτρου και ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο στρατηγικής υποβολής προσφορών. Τα κριτήρια αυτά δημοσιεύονται τουλάχιστον 6 εβδομάδες πριν από την προθεσμία υποβολής των αιτήσεων, ώστε να είναι δυνατός ο

αποτελεσματικός ανταγωνισμός. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών πληροί όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- i) ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό, με την έννοια ότι μπορεί να αναμένεται ότι δεν θα λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι·
- ii) ο αναμενόμενος αριθμός υποψηφίων είναι επαρκής για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού·
- iii) ο σχεδιασμός των διαδικασιών υποβολής προσφορών με χαμηλό αριθμό συμμετοχών κατά τη διάρκεια της εφαρμογής ενός καθεστώτος διορθώνεται ώστε να αποκατασταθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις μεταγενέστερες διαδικασίες υποβολής προσφορών ή το συντομότερο δυνατόν·
- iv) οι εκ των υστέρων προσαρμογές στο αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών (όπως οι μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις για τα αποτελέσματα των προσφορών ή τον καθορισμό των ποσών) αποφεύγονται, δεδομένου ότι ενδέχεται να υπονομεύσουν την αποδοτικότητα του αποτελέσματος της διαδικασίας.

Η διαδικασία υποβολής προσφορών είναι ανοικτή σε όλους τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνευ διακρίσεων.»

β) η παράγραφος 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«7. Δεν καταβάλλονται ενισχύσεις για περιόδους κατά τις οποίες οι τιμές είναι αρνητικές. Προς αποφυγή αμφιβολιών, αυτό ισχύει από τη στιγμή που οι τιμές καθίστανται αρνητικές.»

γ) οι παράγραφοι 8, 9 και 10 απαλείφονται·

δ) η παράγραφος 11 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«11. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνον έως την πλήρη απόσβεση των εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Κάθε επενδυτική ενίσχυση που έχει ληφθεί αφαιρείται από τις ενισχύσεις λειτουργίας.»

30) το άρθρο 43 τροποποιείται ως εξής:

α) ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 43

Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του ανανεώσιμου υδρογόνου σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας και για την προώθηση των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας

1. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του ανανεώσιμου υδρογόνου σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας και για την προώθηση των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον έως τα ακόλουθα όρια δυναμικότητας.

α) για έργα παραγωγής ή αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας: έργα κάτω από το ισχύον όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·

- β) για τεχνολογίες παραγωγής θερμότητας και ανανεώσιμων αερίων: έργα με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 400 kW.

Για τον υπολογισμό των εν λόγω μέγιστων δυναμικοτήτων, οι μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις με κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτροδότησης θεωρούνται μία εγκατάσταση.»

- β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 2α και 2β:

«2α. Οι ενισχύσεις σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνο για έργα με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη του 1 MW, τα οποία εκτελούνται από οντότητες που εμπίπτουν στον ορισμό της κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας.

2β. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή υδρογόνου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον για εγκαταστάσεις που παράγουν αποκλειστικά ανανεώσιμο υδρογόνο.»

- γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή βιοκαυσίμων, βιορευστών, βιοαερίου και καυσίμων βιομάζας απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον στο μέτρο που τα ενισχυόμενα καύσιμα συμμορφώνονται με τα κριτήρια αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και των εκτελεστικών ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της και παράγονται από τις πρώτες ύλες του παραρτήματος IX μέρος Α της εν λόγω οδηγίας.»

- 31) το άρθρο 44 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 44

Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή μειώσεων φόρων που πληρούν τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου* συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι όροι του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι δικαιούχοι της φορολογικής μείωσης επιλέγονται βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων και καταβάλλουν τουλάχιστον το αντίστοιχο ελάχιστο επίπεδο φόρου της Ένωσης που ορίζει η οδηγία 2003/96/EK.

3. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών μειώσεων μπορούν να βασίζονται στη μείωση του εφαρμοστέου φορολογικού συντελεστή ή στην καταβολή ενός σταθερού ποσού αντιστάθμισης ή σε συνδυασμό αυτών των μηχανισμών.

4. Οι μειώσεις φόρου για τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον στο μέτρο που τα ενισχυόμενα καύσιμα συμμορφώνονται με τα κριτήρια αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και των εκτελεστικών ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της και παράγονται από τις πρώτες ύλες του παραρτήματος IX μέρος Α της εν λόγω οδηγίας.

5. Οι μειώσεις φόρου υπέρ των ενεργειοβόρων επιχειρήσεων που ορίζονται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

Οι δικαιούχοι των εν λόγω καθεστώτων που είναι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει επιπλέον να:

- α) συμμορφώνονται με την υποχρέωση διενέργειας ενεργειακού ελέγχου κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[1], είτε με τη μορφή μεμονωμένου ενεργειακού ελέγχου είτε στο πλαίσιο πιστοποιημένου συστήματος ενεργειακής διαχείρισης ή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως για παράδειγμα το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) της ΕΕ· και
- β) εντός [τριών ετών] από τη στιγμή που χορηγείται η μείωση:
- εφαρμόζουν τις συστάσεις της έκθεσης ελέγχου, στον βαθμό που ο χρόνος απόσβεσης των σχετικών επενδύσεων δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και το κόστος των επενδύσεων τους είναι αναλογικό· ή, εναλλακτικά,
  - επενδύουν σημαντικό ποσοστό ύψους τουλάχιστον 50 % του ποσού των μειώσεων σε έργα που οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της εγκατάστασης. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να οδηγούν σε μειώσεις πολύ κάτω από τον σχετικό δείκτη αναφοράς που χρησιμοποιείται για τη δωρεάν κατανομή στο σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ.

---

* Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51).»·

32) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 44α:

«Άρθρο 44α

Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε μειώσεις φόρων ή εισφορών στα ενεργειακά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας.

2. Δικαιούχοι μείωσης φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους είναι οι επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο από έναν αυξημένο φόρο ή εισφορά εξομοιούμενη προς φόρο, οι οποίες δεν είναι σε θέση να μετακυλίσουν την αύξηση του κόστους παραγωγής στους πελάτες χωρίς σημαντικές μειώσεις των πωλήσεων. Οι δικαιούχοι επιλέγονται βάσει διαφανών, αμερόληπτων και αντικειμενικών κριτηρίων.

3. Η ενίσχυση χορηγείται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα οικονομικής δραστηριότητας και βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια πραγματική κατάσταση όσον αφορά τους στόχους της μείωσης του φόρου ή της εξομοιούμενης προς φόρο εισφοράς. Το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 80 % του ονομαστικού συντελεστή του φόρου ή της εξομοιούμενης προς φόρο εισφοράς.

4. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων ή εισφορών εξομοιούμενων προς φόρους μπορούν να βασίζονται στη μείωση του εφαρμοστέου φορολογικού συντελεστή ή στην καταβολή ενός σταθερού ποσού αντιστάθμισης ή σε συνδυασμό αυτών των μηχανισμών.»·

33) τα άρθρα 45 και 46 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 45

Επενδυτικές ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση χορηγείται για επενδύσεις που οδηγούν σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- α) εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, συμπεριλαμβανομένης ζημίας στην ποιότητα του εδάφους, των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων ή του θαλάσσιου περιβάλλοντος·
- β) αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων από υποβαθμισμένη κατάσταση·
- γ) προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή των οικοσυστημάτων, όταν οι επενδύσεις αυτές συμβάλλουν στην επίτευξη της καλής κατάστασης οικοσυστημάτων ή στην προστασία οικοσυστημάτων που βρίσκονται ήδη σε καλή κατάσταση·
- δ) εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

2α. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές φυσικής προέλευσης που καλύπτονται από το άρθρο 50 του παρόντος κανονισμού.

2β. Οι ενισχύσεις για την αποκατάσταση μετά το κλείσιμο σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και τη διακοπή εξορυκτικών δραστηριοτήτων δεν απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

3. Με την επιφύλαξη των κανόνων της Ένωσης σχετικά με την ευθύνη για περιβαλλοντικές ζημιές, και ιδίως της οδηγίας 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, αν η επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για την περιβαλλοντική ζημία σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο σε κάθε κράτος μέλος προσδιορίζεται, η εν λόγω επιχείρηση αναλαμβάνει το κόστος των εργασιών που είναι αναγκαίες για την πρόληψη και τη διόρθωση της υποβάθμισης και της μόλυνσης του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», και δεν χορηγείται ενίσχυση για τις εργασίες τις οποίες η επιχείρηση υποχρεούται εκ του νόμου να εκτελέσει. Το κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών προσφυγών, προκειμένου η υπεύθυνη επιχείρηση να προσδιοριστεί και να υποχρεωθεί να επωμιστεί το σχετικό κόστος. Όταν η οντότητα που είναι υπεύθυνη σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ή να υποχρεωθεί να επωμιστεί το κόστος, ιδίως επειδή η υπεύθυνη επιχείρηση έχει παύσει να υφίσταται νόμιμα και καμία άλλη επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμος διάδοχός της, ή

όταν δεν υπάρχει επαρκής οικονομική εγγύηση για την κάλυψη του κόστους εξυγίανσης, μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για τη στήριξη ολόκληρου του έργου. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου**. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που απαιτούνται για τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ή την αύξηση του επιπέδου φιλοδοξίας των εν λόγω μέτρων, πέραν των νομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

4. Για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για τις εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου.

5. Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας της γης λόγω της εξυγίανσης ή της αποκατάστασης διενεργούνται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εκτιμητή.

5α. Για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες των εργασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη συμβολή στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

- α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων·
- β) το 70 % των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και σε λύσεις που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

7. Η ένταση της ενίσχυσης για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

Άρθρο 46

Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

1α. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για την κατασκευή ή την αναβάθμιση συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης τα οποία είναι ή πρόκειται να καταστούν ενεργειακά αποδοτικά. Σε περίπτωση που το σύστημα δεν καθίσταται ακόμη ενεργειακά αποδοτικό ως αποτέλεσμα των ενισχυόμενων εργασιών, οι περαιτέρω αναβαθμίσεις που απαιτούνται για την επίτευξη του προτύπου ενεργειακής απόδοσης αρχίζουν εντός τριών ετών από την έναρξη των ενισχυόμενων εργασιών.

1β. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο. Ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο μπορούν να χορηγούνται μόνον εφόσον διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050.

1γ. Ενισχύσεις για αναβαθμίσεις δικτύων αποθήκευσης και διανομής για τη μεταφορά θέρμανσης και ψύξης που παράγονται με χρήση ορυκτών καυσίμων μπορούν να χορηγούνται μόνον εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το δίκτυο διανομής είναι ή καθίσταται κατάλληλο για τη μεταφορά θέρμανσης ή ψύξης που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- β) η αναβάθμιση δεν οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο·
- γ) σε περίπτωση αναβάθμισης του συστήματος αποθήκευσης ή του δικτύου διανομής θέρμανσης και ψύξης που παράγεται από φυσικό αέριο, διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται με την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενός ενεργειακά αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

4. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της πράσινης συμπαράγωγής.

5. Εναλλακτικά προς την παράγραφο 3, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % του κενού χρηματοδότησης, το οποίο υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, οι οποίες ανάγονται στην τρέχουσα αξία τους με βάση το κόστος κεφαλαίου.

---

* Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

** Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).»

34) το άρθρο 47 τροποποιείται ως εξής:

- α) ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 έως 7 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 47

Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την αποδοτική χρήση των πόρων και την κυκλικότητα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για τα ακόλουθα είδη επενδύσεων:

- α) επενδύσεις που βελτιώνουν την αποδοτική χρήση των πόρων μέσω των ακόλουθων τρόπων (μεμονωμένα ή συνδυαστικά):
  - της καθαρής μείωσης των πόρων που καταναλώνονται για την παραγωγή δεδομένης ποσότητας προϊόντος. Στους πόρους που καταναλώνονται περιλαμβάνονται όλοι οι υλικοί πόροι που καταναλώνονται, πλην της ενέργειας, και η μείωση προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε προσαρμογής βάσει των εξωτερικών συνθηκών που ενδέχεται να επηρεάσουν την κατανάλωση πόρων.
  - της αντικατάστασης πρωτογενών πρώτων υλών από δευτερογενείς (επαναχρησιμοποιούμενες ή ανακυκλωμένες) πρώτες ύλες·
- β) επενδύσεις για τη μείωση, την πρόληψη, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, τη διαλογή και την ανακύκλωση των αποβλήτων που παράγονται από τον δικαιούχο ή επενδύσεις για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, τη διαλογή και την ανακύκλωση αποβλήτων που παράγονται από τρίτους και τα οποία σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν μείνει αχρησιμοποίητα, θα είχαν διατεθεί ή θα είχαν υποστεί επεξεργασία με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας όσον αφορά την ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ή με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα ανακύκλωσης·
- γ) επενδύσεις για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, τη διαλογή και την ανακύκλωση άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών που παράγονται από τον δικαιούχο ή από τρίτους και τα οποία/οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν μείνει αχρησιμοποίητα/αχρησιμοποίητες, θα είχαν διατεθεί ή θα είχαν ανακτηθεί με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων, ή θα οδηγούσαν σε χαμηλότερη ποιότητα ανακύκλωσης·
- δ) επενδύσεις που αφορούν τη χωριστή συλλογή και διαλογή αποβλήτων ή άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με σκοπό την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση.

3. Οι ενισχύσεις για εργασίες διάθεσης και ανάκτησης στο πλαίσιο της παραγωγής ενέργειας δεν απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

4. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει τις επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα από τυχόν δαπάνες ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αποβλήτων, για τις οποίες είναι υπόχρεες βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή από δαπάνες που θα πρέπει να θεωρούνται συνήθεις δαπάνες για μια επιχείρηση.

5. Η επένδυση δεν αυξάνει απλώς τη ζήτηση για τα απόβλητα ή άλλα προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ανάκτηση χωρίς να αυξάνεται η συλλογή αυτών των υλικών.

6. Η επένδυση δεν αυξάνει απλώς τη ζήτηση για τα απόβλητα ή άλλα προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ανάκτηση χωρίς να αυξάνεται η συλλογή αυτών των υλικών. Από τεχνολογική άποψη, η επένδυση θα πρέπει να οδηγεί σε υψηλότερο βαθμό ανακυκλωσιμότητας ή σε υψηλότερη ποιότητα του ανακυκλωμένου υλικού σε σύγκριση με τη συνήθη πρακτική.

7. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που μπορεί να είναι ένα από τα ακόλουθα:

- α) η συγκρίσιμη επένδυση που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αξιόπιστα χωρίς την ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων·
- β) η επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας όσον αφορά την ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/EK ή που πραγματοποιείται με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων·
- γ) η συμβατική μέθοδος παραγωγής που σχετίζεται με πρωτογενή πρώτη ύλη ή προϊόν, εάν το επαναχρησιμοποιούμενο ή ανακυκλωμένο (δευτερογενές) προϊόν είναι τεχνικά και οικονομικά υποκαταστάσιμο από την πρωτογενή πρώτη ύλη ή το πρωτογενές προϊόν.

Όταν η επένδυση συνίσταται σε πρόσθετη επένδυση σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισοδύναμο, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.»

β) στην παράγραφο 8, η πρώτη περίοδος αντικαθίσταται από το εξής κείμενο:

8. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών.»

γ) η παράγραφος 10 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«10. Δεν χορηγείται ενίσχυση όταν η επένδυση πραγματοποιείται για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα.»

35) το άρθρο 48 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 48

Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενεργειακών υποδομών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές που εξαιρούνται εν μέρει ή πλήρως από την υποχρέωση παροχής πρόσβαση σε τρίτους ή από την τιμολογιακή σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας δεν απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

3. Οι ενισχύσεις για υποδομές φυσικού αερίου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνον όταν η εκάστοτε υποδομή προορίζεται αποκλειστικά για τη χρήση υδρογόνου και/ή ανανεώσιμων αερίων ή χρησιμοποιείται κυρίως για τη μεταφορά υδρογόνου και ανανεώσιμων αερίων.

4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι [συνολικές] επενδυτικές δαπάνες.

5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % του κενού χρηματοδότησης, το οποίο υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, οι οποίες ανάγονται στην τρέχουσα αξία τους με βάση το κόστος κεφαλαίου.»

36) το άρθρο 49 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Ενισχύσεις για μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και ενέργειας

1. Οι ενισχύσεις για μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών ελέγχων, που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Όταν το σύνολο της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας αφορά επενδύσεις που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας. Όταν μέρος μόνο της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας αφορά επενδύσεις που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες του μέρους της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας που σχετίζονται με τις εν λόγω επενδύσεις.

2α. Η ενίσχυση χορηγείται ανεξαρτήτως αν σε συνέχεια των συμπερασμάτων της μελέτης ή της συμβουλευτικής υπηρεσίας υπάρξει επένδυση επιλέξιμη για ενίσχυση βάσει του παρόντος τμήματος.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 60 % των επιλέξιμων δαπανών.

4. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται ή τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται για λογαριασμό μικρών επιχειρήσεων και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται ή τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται για λογαριασμό μεσαίων επιχειρήσεων.

5. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για ενεργειακούς ελέγχους που διενεργούνται για σκοπούς συμμόρφωσης με την οδηγία 2012/27/ΕΕ, εκτός εάν ο ενεργειακός έλεγχος πραγματοποιείται επιπλέον του υποχρεωτικού ενεργειακού ελέγχου που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία.»

37) το άρθρο 56ε τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 4 στοιχείο β), το σημείο iv) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«iv) στην περίπτωση των εγκαταστάσεων οι οποίες παράγουν βιοκαύσιμα, ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για εγκαταστάσεις που παράγουν βιοκαύσιμα τα οποία συμμορφώνονται με τα κριτήρια αειφορίας και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που αναφέρονται στο άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και στις εκτελεστικές ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της και παράγονται από τις πρώτες ύλες του παραρτήματος IX μέρος Α της εν λόγω οδηγίας.»

β) στην παράγραφο 6 στοιχείο α), το σημείο v) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«v) υποδομές επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού που τροφοδοτούν οχήματα με ηλεκτρική ενέργεια ή ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών»·

γ) στην παράγραφο 7 στοιχείο α), το σημείο ii) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ii) επενδύσεις όσον αφορά την αποδοτική χρήση των πόρων και την κυκλικότητα σύμφωνα με το άρθρο 47 παράγραφοι 1 έως 6 και 10»·

δ) στην παράγραφο 8, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) με την επιφύλαξη του στοιχείου α) ανωτέρω, σε περίπτωση που το μέτρο ενίσχυσης αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης i) οικιστικών κτιρίων, ii) κτιρίων που προορίζονται για την παροχή εκπαιδευτικών ή κοινωνικών υπηρεσιών ή για τη δικαιοσύνη, την επιβολή του νόμου ή πυροσβεστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες πολιτικής προστασίας, iii) κτιρίων που προορίζονται για δραστηριότητες σχετικές με τη δημόσια διοίκηση, ή iv) κτιρίων που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) και στα οποία δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα σημεία i), ii) ή iii) καταλαμβάνουν ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50 % του εσωτερικού εμβαδού, η ενίσχυση μπορεί επίσης να χορηγείται για μέτρα τα οποία ταυτόχρονα βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση των εν λόγω κτιρίων και ενσωματώνουν μία ή όλες τις ακόλουθες επενδύσεις:

- i) την εγκατάσταση ολοκληρωμένων επιτόπιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας ή ψύξης·
- ii) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από τις επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας·
- iii) την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν οι χώροι στάθμευσης βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε σε παρακείμενο χώρο·
- iv) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του, συμπεριλαμβανομένης της παθητικής εσωτερικής καλωδίωσης ή της δομημένης καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων και του βοηθητικού τμήματος του παθητικού δικτύου στην ιδιωτική έκταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο, αλλά εξαιρουμένης της ενσυρμάτωσης ή της καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης·
- v) επενδύσεις σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για την ανάκτηση των όμβριων υδάτων.

Ο τελικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να είναι είτε ο ιδιοκτήτης/οι ιδιοκτήτες του κτιρίου είτε ο μισθωτής/οι μισθωτές, ανάλογα με το ποιος λαμβάνει τη χρηματοδότηση για το έργο»·

ε) στην παράγραφο 10 στοιχείο α), τα σημεία i) και ii) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

- «i) μη εισηγμένες MME που δεν ασκούν ακόμη δραστηριότητες σε καμία αγορά ή ασκούν δραστηριότητες για διάστημα μικρότερο των 10 ετών μετά την καταχώρισή τους, εκτός εάν έχουν αναλάβει τις δραστηριότητες άλλης επιχείρησης ή έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης, οπότε η δεκαετής περίοδος περιλαμβάνει επίσης τις δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης ή των συγχωνευμένων εταιρειών. Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η δεκαετής περίοδος επιλεξιμότητας θεωρείται ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση ξεκινά την οικονομική της δραστηριότητα ή από τη στιγμή που καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα, όποια από τις δύο χρονικές στιγμές προηγείται·
- ii) μη εισηγμένες MME που ξεκινούν νέα οικονομική δραστηριότητα, όπου η αρχική επένδυση πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη πενταετία. Οι επενδύσεις που αποσκοπούν στη σημαντική βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της δραστηριότητας πέραν των υποχρεωτικών ενωσιακών προτύπων ή στην έναρξη νέας φιλικής προς το

περιβάλλον δραστηριότητας θεωρούνται νέα οικονομική δραστηριότητα εάν οι αρχικές τους ανάγκες χρηματοδότησης υπερβαίνουν το [30 %] του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη πενταετία. Ο περιβαλλοντικά βιώσιμος χαρακτήρας της επένδυσης αποδεικνύεται σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής ζημίας», ή μέσω άλλων συγκρίσιμων μεθοδολογιών»·

- 38) στο παράρτημα II, το μέρος II αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την [...] ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
[...]